MONTØR FORUM 2

Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane. Årg. 10. nr 2 2000

s.5 12/16 Beste arbeidstid på landanlegg.

s.7 Bedrift vs klubb

s.20 Akkord eller bonusavtaler

s.8 EVU reformen - hva nå?

EL&IT FORBUNDET

EL&IT FORBUNDET

INNHOLD • 2 • 2000

3	Moderne veivalg
4	Klubblederspalten
5	12/16 rotasjon
7	Åsgårdstvisten
8	EVU.
10	50 år som medlem
10	1. mai i Bergen
11	Medlemskveld i Aker elektro
12	Yrkesskade ved bruk av bil
13	Herberge, dikt
14	Kva er eit arbeidsmiljøutvalg
15	1. mai på Stord
16	Opptelling
17	Notiser
18	EL og IT i Sogn og Fjordane
20	Akkord eller bonusavtaler?
23	Skipsklokka klang
24	Oseberg sør plattform
26	Løn- eller pris på arbeidet
28	Full støtte til distriktsstyret
30	Tillitsvalgte i distriktet

montørforum

Utgis av Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane

Adr.: Kalfarvei 71 • 5018 Bergen
Tlf.: 55 55 36 60
Telefax: 55 55 36 61

Ansvarlig redaktør: Ove Toska.

Redaksjon:
Erik Grytdal, Åge Blummenfelt, Jan Henrik Larsen, Kristian Pedersen, Egil Gulholm, Tor ivar Fuglø.

Opplag: 2 700 eks.

Ettertrykk anbefales når kilde oppgis.

Utforming: Bang Illustrasjon.
Trykk: John Grieg Trykkeri.

EN SOMMER ER OVER...

Ja dessverre sommerukene har gått så altfor fort - og vi er nok mange som føler oss litt snytt for den helt store sommerfølelsen i år i mangel av mye sol og varme osv. Men dette er det som kjent lite å gjøre noe med, så vi får heller konsentrere oss om de forhold som det er mulig å gjøre noe med.

Ikke overraskende – vil jeg tro, har det noe med økonomi og faglige rettigheter å gjøre. Og da snakker vi om kamp mot renteøkninger, kamp for å ha offentlig kontroll med fellesformuen det være seg vannkraft og petroleum, kamp for å bevare sykelønnsordningen som i dag - og straks så vi starter også forberedelsene til neste tariffoppgjør i 2002.

Det er en rekke utfordringer for en samlet fagbevegelse som ser at den økonomiske elite og
" markedstenkingen" og tanken "meg selv nærmest", mer og mer preger den politiske hverdag. Opp mot dette står selvsagt noen politiske miljøer, men den virkelige kraften som kan stå opp, er fagbevegelsen – les LO og dets forbund.

Og vi vil stå opp! Renteøkningen som kommer ramlende over oss, har så langt for mange av våre medlemmer spist opp hele tillegget ved årets Tariffoppgjør. En slik renteøkning rammer barnefamilier og unge i etableringsfasen hardest, mens de med store formuer "høster inn". "Økonomien må nedkjøles" – "press i arbeidsmarkedet og mangel på arbeidskraft" – "politikerne bruker for mye penger" … sitater som fra Norges Bank skal forklare og rettferdiggjøre en innstramming av kjøpekraft for vanlige folk.

Dette skjer i ett land der forskjellene blant folk har eksplodert på 80 –90 tallet, hvor 75 000 mennesker går arbeidsledige, kommunene nærmest uten unntak er i økonomisk uføre og der velferdsstaten settes under ett konstant press for innsparinger. Men aksjeutbytte florerer og Oslo Børs sprenger jevnlig nye "all time high" - " the sky is the limit" heter det der i gården.

Hva om en la litt skatt på aksjeutbytte på "annen hånd" – altså aksjeeier? Hva om en la inn noe skatt på aksjeomsetning – så kalt Toby skatt ? Da kunne en ramme der det er mye å ta av – og faktisk få en mer sosial rettferdighet av det. Ikke minst når en vet at omlegging av skattemodellen tidlig på 90 tallet – er hovedårsaken til de stadig økende forskjellene i Norge.

Ove Toska *Ark.73b*

Dette er politikk – og vi har politikere som ved hvert eneste valg ber om tillit - tillit til å styre og ikke bare administrere – det er derfor i slike situasjoner vi forventer å se forskjell mellom venstresiden og de borgelige.

En rekke fagforeninger/ forbund i LO slutter seg i disse dager til Renteaksjonen 2000. Også vi er med å støtter denne. Vider setter vi på dagsorden framover i media og med direkte møter med politikere disse tema og hvilket samfunn vi ønsker framover. Det samme engasjement er viktig at også våre klubber og enkeltmedlemmer følger opp – vi må alle stå opp kampen mot de økende forskjeller i Norge!

Tariffoppgjøret 2000 er helt i sluttfasen gjennom de såkalte bedriftsinterne forhandlinger. Vi har så langt avholdt 4 klubblederkonferanser – der forberedelsene og gjennomføringen av disse forhandlinger var med som tema. Vi er likevel ikke ferdige med forhandlingene og det skal være en oppsummeringskonferanse medio september som går gjennom det samlete resultat.
I disse forhandlingene ble det enighet om en felles målsetning for kr 140,- som snittet i timelønnsnivået.
Selv om vi ikke har avholdt konferansen der disse forhandlingene skal evalueres , kan vi likevel slå fast at en rekke protokoller er inngått i tråd med dette nivå og at flere av forhandlingene er inne i sluttfasen.

Tariffoppgjøret 2002 er faktisk i sin startfase med distriktstariffkonferanser 18.-20.oktober. Sentrale tema der vil være fortsettelse av arbeidet med harmonisering av våre tariffavtaler samt at vi må diskutere det som skjer i bransjen vår ved at elektrobedriftene kjøper opp rørlegger- og ventilasjonsbedrifter. Dette har også noen tariffmessige konsekvenser som må avklares.

I tråd med ovennevnte går vi en spennende høst i møte – og spenning, er jo vi elektrikere vant til å handtere.

Ove

Av Erik Grytdal

Moderne veivalg

Svart røyk over den norske høsthimmelen. Nettopp nå var tiden inne til å høste det arbeiderbevegelsens pionerer sådde. Men avlingen brenner. Til våren skal det settes opp gjerder rundt åkrene slik at de som ikke kan betale, men likevel er frekk nok til å være født, og som plager de rike med sitt nærvær kan stenges ute. Vi som rev ned gjerdene – Vi stengte ingen ute. Også brannstifterne slapp vi inn. Det er velferdsstaten som brenner.

Konkurranse er sunt, har vi lært. Noen ønsker å fremstille konkurranse som en metode en kan anvende på samfunnet der alle blir vinnere. En konkurranse som ikke sorterer ut vinnere og tapere er ingen konkurranse i det hele tatt. Selve poenget med konkurranse er å skape vinnere og tapere. En metode anvendt på samfunnet som har som mål å skape tapere er sjølsagt helt idiotisk. Hvorfor skal samfunnet bruke ressurser på det? Og hvem pleier å få regningen?

Det finnes grupper i samfunnet som har større interesser enn andre av fri konkurranse på flere samfunnsområder enn i dag. Det er dem som rår over store økonomiske ressurser og har makt til å påvirke spillereglene. De har sogar gitt seg selv status av å være moderne. Men vi vet at kappløpet der skilpadden slår haren, bare er et eventyr.

Konkurransens mest ekstreme uttrykk er i vår tid å finne på børsene. Der er fornuften og den samfunnsbyggende tenkeevnen fullstendig forlatt til fordel simpelt lotteri. Og det er heller ingen spøk at Nobelprisen i økonomi i 1994 ble tildelt for utvikling av spillteori som metodegrunnlag innenfor økonomi.

I et av verdens rikeste land er det fullt mulig å la folks behov bestemme omfanget av den offentlige velferden. Bare gjennom en offentlig organisering kan det skapes likeverdige tilbud til den enkelte. Dette vil vi skal skje ved at alle yter etter evne til fellesskapet. Det betyr også at de med størst betalingsevne skal betale mest.

Det er ikke bare offentlige tjenester som nå privatiseres. Også offentlig eiendom er til salgs. Dette er ikke bare to viktige elementer i den norske velferdsstaten, men også viktige områder i det norske demokratiet. Den liberalistiske ideologien betyr at på de områdene du ikke til en hver tid er betalende bruker, og i de selskapene der du ikke har aksjer, der har du heller ingen rett til å komme til ordet. Har du likevel en fot innenfor bestemmes din innflytelse av størrelsen på lommeboken. Det er dette som er den frie konkurransens sanne ansikt.

De som likevel hevder at det ikke spiller noen rolle hvem som utfører tjenester eller sitter med eiendomsretten har enten ikke forstått den liberalistiske ideologien, eller er ikke opptatt av demokrati i det hele tatt.

Vårt svar på konkurransen er plan og samarbeid. Vi ønsker å utvide demokratiet også til å omfatte større deler av det økonomiske området. Vi vil ha et samfunn som tar ansvar overfor alle samfunnets medlemmer, og ikke bare for dem som er lønnsomme etter økonomenes målestokk. Dette samfunnet kalles sosialisme og er for tiden umoderne, i motsetning til liberalismen som nådde sitt høydepunkt på slutten av 1800-tallet, og som for tiden kalles moderne.

NORDSJØEN - NORGES FARLIGSTE ARBEIDSPLASS?

Av:Trond Løvstakken

Trond Løvstakken er klubbleder ved Aker Elektro, Bergen. *Ark 120*

Nyhetsbildet har den senere tid vært preget av stadige nye rapporter og meldinger om stans av produksjon og nedstenging av deler av installasjoner på sokkelen på grunn av sikkerhetsmangler, som skyldes manglende vedlikehold. Totalt 11 ganger har installasjoner i Nordsjøen de siste 4 månedene vært nødt til å stenge ned eller redusere produksjon/ drift. I tur og orden har Yme feltet, Veslefrikk feltet, Statfjord B (3 ganger), Valhall feltet og til slutt Statfjord C siden mai vært nødt til å stoppe produksjonen eller redusere deler av driften etter at det er avdekket alvorlige mangler ved sikkerheten, hvor rust og korrosjon på brannslokkingssystemene og prosessanlegg er gjengangere.

I en tid der disse pengemaskinene omtales samlet som "tidenes oljeboom",- med en produksjon på norsk sokkel alene med 3,4 millioner fat olje hver eneste dag, og med den høyeste oljeprisen på ti år (over 35 dollar fatet) er det ufattelig at oljeselskapene "tør å la være" å vedlikeholde plattformene, med den konsekvens dette har medført.

Hva er så årsaken til at alt har gått så galt?
Situasjonen med stadige kostnadskutt, press på ansatte og leverandørbedrifter med krav om redusert bemanning og kutt i vedlikehold er forlengst kommet så langt i negativ retning at den kan virke umulig å snu. Den såkalte Norsokprosessen har forlengst passert sin yttergrense, og har pr. d.d. kun til hensikt å gi stadig mer profitt til selskapene. Foranliggende overforbruk av innleide konsulenter og plassering av økonomer uten innsikt i praktisk arbeid i selskapenes ledersjikt er etter min mening hovedårsaken til at profitthensyn til stadighet settes foran sikkerheten offshore. De samme skrivebordsøkonomene uttaler i ettertid at de er overrasket av det var mulig å redusere kostnadene så dramatisk som det har vært foretatt de siste årene. Ja,- faktisk er vedlikeholdskostnadene redusert mer enn de mest ambisiøse økonomene kunne forestille seg. I tillegg til alt dette har en ukultur med sikkerhetsbonuser medført at det reelle sikkerhetsnivået er betydelig redusert, men fremstår som godt fordi det er "tilsminket" for at ulike aktører offshore skal unngå å miste gullkantede bonuser.

Samtidig uttaler selskapene og dets ledere seg til stadighet at sikkerhet for de ansatte settes foran produksjonen, noe den mest innkompetente aktør avslører er bare oppgulp av gamle festtaler.

Det har i samme periode vist seg at det skal meget sterke krefter til for å kjempe mot kapitalkreftene. Til tross for stadige advarsler fra tillitsvalgte på sokkelen, neglisjerer selskapenes ledere arbeidstakerrepresentantene og overstyrer enhver kritisk røst fra arbeidstakerne. Arbeiderne og deres organisasjoner på sokkelen er dermed avhengig av myndighetenes vilje til å prioritere sikkerhet fremfor kortsiktig kapital. Dette kan de kun gjøre gjennom å håndheve eller styrke bestemmelsene i lovverket.

Det mest overraskende i denne sammenheng er at vi som representerer arbeidstakerne på sokkelen faktisk kan dokumentere at kontinuerlig godt planlagt vedlikehold er meget god butikk for selskapene. Dette medfører få driftsforstyrrelser og dermed en stabil høy produksjon. Dette faktum støttes bl.a. av professor i sikkerhetsledelse ved NTNU Jan Hovden og seniorforsker Torvald Sande ved Rogalandsforskning i sine debattinnlegg til bl.a. NRK og Stavanger Aftenblad.

Oljebransjen med OLF i spissen avviser imidlertid all kritikk om manglende sikkerhetsstyring, mens OD og Kommunaldepartementet ved bl.a. statssekretær Sverre Bugge, "er bekymret for at sikkerheten på norsk sokkel den siste tiden har avdekket synkende teknisk standard". Dette bildet forsterkes selvsagt av det faktum at produksjonen har blitt stengt i perioder på ovennevnte installasjoner.

Sikkerheten er redusert til et lavmål, og alle vet at marginene er meget små når det gjelder avstanden mellom en hendelse og en alvorlig ulykke, slik sett er det naturlig at sommerens mange hendelser kan være et alvorlig varsel på en kommende ulykke/ katastrofe.

En rekke ansatte på sokkelen jeg treffer gjennom mitt arbeid omtaler sikkerheten slik: "Håper at ikke jeg er ute når det smeller!" Min påstand blir derfor at "Det sikreste med å arbeide i Nordsjøen er at arbeiderne er vekke fra arbeidsplassen henholdsvis 3 og 4 uker mellom hver arbeidsperiode".

Avslutningsvis ønsker jeg å presisere at jeg ikke ønsker å skremme folk gjennom mitt innlegg, men mener at det er på høy tid å rope at kraftig varsko mot selskapenes ensidige profitthensyn på bekostning av sikkerheten for de som arbeider i Nordsjøen.

Håper også med dette at alle krefter settes inn for at vi sammen skaper en sikrere arbeidsplass for de som arbeider på sokkelen,- slik at familie, kollegaer og venner trygt kan se frem til kommende friperiode.

Vi har nå muligheten til å styrke lovverket gjennom den offentlige høringen som nå er ute til behandling knyttet til regelverket for petroleumsindustrien. Fristen er kort!

Ønsker alle en sikker arbeidsperiode,- jeg skal hjem på 4 uker fri.

12/16

- Beste arbeidstids-ordning på landanlegg

Av Karsten Bøe

Resultat etter spørreundersøkelse om 12/16 rotasjonen på Kårstø

Kårstø Utbyggings-prosjekt er nå fullført fra ABB sin side. På det meste har det vært involvert ca. 700 personer. Fra august 1998 til mai 2000, har vi trukket 1,9 millioner meter kabel, montert 90 000 meter kabelbroer og testet 14 000 I/O'er, for å nevne noe.
Dette innlegget skal ikke handle om hvor gode vi er, men om resultatet av spørreundersøkelsen blant dem som har gått en 12/16 rotasjonsordning.

Vi startet opp i august -98 med en 12/9 ordning, og enighet i anleggsavtalen om at så snart Statoil godkjente at vi kunne jobbe 12/16 på deres anlegg, så skulle vi søke Forbundet om godkjenning. Historien viser dessverre at vi måtte jobbe 12/9 i 15 mnd. før Statoil våknet.

Når endelig 12/16 ble godkjent, ble vi enige om å lage en spørreundersøkelse / evaluering av ordningen, som skulle gjennomføres når prosjektet var ferdig.
Undersøkelsen omfatter alle som gikk 12/16, og totalt 324 personer har besvart.

Undersøkelsen var bygget opp i to deler. Første del kartla alder, kjønn, sivil status og lignende. Del to gikk mer inn på hvordan folk oppfattet det å jobbe denne ordningen med hensyn til HMS, familie, sykefravær, lange arbeidsdager, søndagsarbeid, produktivitet osv.

Totalt har vi behandlet og satt i system 6400 enkeltsvar.
Jeg vil ikke gjengi hele undersøkelsen her, men kun noen utdrag og til slutt prøve meg på en konklusjon.

Når det gjelder de som har svart, viser det seg at hovedtyngden er menn i aldersgruppen fra 39 år og oppover.
Sivilstatus for samtlige besvarelser fordeler seg slik : 112 gift, 74 ugift, 114 enslige. 112 personer har barn som bor hjemme.

Det har tidligere blitt hevdet at rotasjoner som medfører søndagsarbeid og lengre arbeidsdager ,ville være med på å presse eldre arbeidstakere ut av anleggsbransjen. Og dette til tross for at disse nye forslagene til arbeidstidsordninger medfører en betydelig lengre avspasering mellom arbeidsperiodene.
Undersøkelsen har med bakrunn i dette rettet en del spørsmål nettopp

Frå lågspentrommet på Oseberg Sør. Framme Siv Svendsen. Frå venstre John Alfred Bjelland, Ole Peder Grip, og Sigmund Vines. *Ark S*

til disse problemstillingene.
Vi regnet med å få et representativt bilde av hvor store disse problemene er, ettersom hovedtyngden av de spurte er fra 39 år og oppover. Svarene viste at et overveldende flertall ikke så på søndagsarbeid/ lengre arbeidsdager som et problem. Videre svarte kun en lite mindretall at de trengte mer tid til å hente seg inn etter endt arbeidsperiode med 12/16 kontra 12/9.

De involverte sin oppfatning av HMS ved en 12/16 rotasjon var noe vi ønsket å få kartlagt. Det ble stilt spørsmål om arbeidsmiljøet, familiens oppfatning av arbeidstidsordningen, samt skaderisiko og sykefravær. Når det gjaldt arbeidsmiljøet mente de fleste at det var forbedret, noen mente det var det samme som før mens kun noen få anså miljøet som forverret. Familienes oppfating av 12/16 var ikke overraskende svært positiv. De aller fleste mente at 12/16 rotasjonen ikke vil ha noen innvirkning på skadefrekvensen.

Den mest negative kritikken må etter denne undersøkelsen være stilnet. Reisemontørene vil ha 12/16 ordning på landanlegg.
Konklusjonen må bli at til tross for forbedringsmuligheter, er dette den hittil beste arbeidstidsordningen vi har gått på på landanlegg.
Vi går i riktig retning og må stå på videre.

nei til renteøkning

Igjen har Sentralbanksjefen og Hovedstyret i Norges Bank demonstrert sin arroganse og mangel på helhetstenking, ved å øke renten med 0,5%. Dette er den tredje renteøkning siden 13.april og i sum er økningen til nå 1,25 %.
Ser vi ennå litt tilbake har renten gått opp og ned som en jojo, med 11 endringer de siste 2 år, og er i dag 1,75% høyere enn i juli 1998.
Også denne siste økningen føyer seg inn i rekken av flere sterkt kritiserte renteøkninger – kritiserte fordi de:

renteøkning rammer skjevt ved at den rammer barnefamilier og de som er i etableringsfasen

i tillegg har renteøkningen minimal effekt i forhold til Norges Bank sitt eget bak grunnsteppe for renteøkning.

- samlet renteøkning konfiskerer opp hele tillegget fra årets Tariffoppgjør. Dette er et ytterligere slag i ansiktet på arbeidstakere, som kun gjennom Tariffoppgjøret har mulighet til å ta del i den produksjonsvekst som er skapt i våre virksomheter.

dette er også politikk, fordi renteøkning blir brukt som

middel mot økte bevilgninger i Statsbudsjettet. Bevilgninger som er nød vendige for å skape et bedre

samfunn og rette opp skjevheter i dagens samfunn.

kritikk fordi dette gir økte kostnader også for våre virksomheter

Hvorfor kan så Norges Bank så suverent overse ovennevnte forhold ? Regjeringen har mulighet å gi melding til Stortinget om styring av renten. Det noteres at det er den ikke villig til. Har så Regjeringen styringsvegring? Dette siste virker slik.

Elektroarbeidernes Fagforening krever at LO tar et skikkelig oppgjør med disse renteøkningene og at de kompenseres gjennom nye tillegg.

Av Kristian Pedersen

Åsgardstvisten

klubb vs bedrift

Ove Strauss var produktivitetsleiar for montørklubben til Aker Elektro på Åsgard A.
Han gjorde ein god jobb for montørlaget på prosjektet. Prosjektleiinga hadde jamlege informasjonsmøtar, på dei var og produktivitetsleiaren med. Montørlaget vart halde løpande informert om framdrift og effektivitet.
Lønna blei ikkje så verst heller, med kr. 149.81 pr. time før fordeling.
Produktivitetsavtalen blei sagt opp og avslutta rett før jul i 1998.

Det oppstod usemje då fordelinga mellom montør-lærling/hjelpearbeider skulle reknast ut. Det var nokolunde enighet om prinsippet rundt fordelinga. Stridens kjerne
var beløpet som skulle gå til fordeling. Klubben sitt syn ville tilsvara ein sum på kr. 5,25.- pr. arbeidet time på prosjektet. Tilbodet frå bedrifta var på 75 øre pr. time.

Saka engasjerte medlemmane som hadde arbeida på prosjektet. Vonbrotet over bedriftas syn var stort. Elektrikarane gjorde kva dei kunne for å visa bedrifta kva dei meinte om saka. Det blei aksjonert både på lovleg og ulovleg måte. Dei tillitsvalte kunne sjølvsagt ikkje støtta nokon ulovleg aksjon. Men dei oppfordra medlemmane til å bruka meir tid til familien framover våren. Dette resulterte i at elektrikarane reserverte seg mot å jobba overtid mens forhandlingane pågjekk.

Då det ikkje kom til noko løysing lokalt vart saka sendt til tvist. Heller ikkje på sentralt nivå kom ein til noko løysing. Saka vart sendt til voldgiftsnemnda for tvistesaker. Dette var etter det me kjenner til den første tvisten som har vore til behandling i nemnda. Voldgiftsnemnda kom heller ikkje fram til ei løysing. Det blei derfor oppnemnd ein jurist som skulle vera oppmann for voldgiftsnemnda og ta ei endeleg avgjerd i saka.

Svaret kom i mars i år og montørklubben tapte saka.
Skal ein vera etterpåklok i forhold til denne saka må ein sjå på avtalen som er skriven med bedrifta. Ein må unngå punkt og setningar som kan føra til ulike tolkingar. Det må leggjast mykje arbeid ned i å skriva avtalen.

Men det er ein lei tendens når klubbane nærmast må engasjera advokat for å få til ein avtale med bedrifta.

Åsgard A er eit stort produksjonsskip som vart utrusta ved Aker Stord. Skipet vart ferdigstilt og kom i produksjon i 1999. Elektrikarane ombord arbeida på ein bonusavtale skriven med Aker Elektro. Då skipet var klart til sjøprøve vart avtalen sagt opp og bonusen etterbetalt. Fordelinga skulle reknast ut og etterbetalast seinare. Alt såg ut til å vera i orden, men når ein kom til utrekninga av fordelinga, vart det sterk usemje mellom klubb og bedrift. Differansen mellom klubben og bedrifta sitt syn ville tilsvara opp mot 10.000kr. for dei med lengst fartstid på prosjektet. Saka enda med tvist og gjekk alle mulige «ankeinstansar» i systemet. Svaret kom i mars i år og montørklubben tapte saka.

evu

Åge Blummenfelt er kasserer i Elektroarbeidernes Fagforening. I denne artikkelen peker han på hvordan reformen nå bør følges opp av forbundet. *Ark III*

Et brev fra regjeringen der det ble slått fast at EVU skal gjelde for alle bedrifter, og ikke bare for NHO bedriftene, og at et regjeringsoppnevnt utvalg skal arbeide videre med reformen, det var det forløsende under åretes tariffoppgjør.
Ettersom det er EL & IT Forbundet som har vært den store pådriveren for EVU reformen er det helt naturlig at forbundets ledelse også reiser krav i LO sekretariatet om representasjon i utvalget.
EL&IT forbundet må snarest kalle inn til en større konferanse med deltakere fra hele LO, slik at vi som er ekspertene på EVU kommer i føringen i LO-systemet i denne saken.

det er nå fire måneder siden den 9 dager lange streiken i privat sektor ble avsluttet. En streik som sørget for at EVU reformen kom inn på rett spor igjen. Kasserer i Elektroarbeidernes Fagforening Åge Blummenfelt forsøker her å se på det videre arbeidet som må gjøres Etter at NEKF og EL & IT Forbundet har lagt over 15 års arbeid med etter og videreutdanning bak seg, lykkes det endelig igjen å sette etter og videreutdanning i fokus ved et oppgjør mellom LO og NHO.

Før forhandlingene begynte ble etter og videredanning satt som et av de tre hovedkravene som ble reist.
Men etter første runde var kravet om å videreføre etter og videreutdanningsreformen falt helt ut.
EL & IT Forbundet la fra første øyeblikk EVU reformen som sin viktigste grunn for å anbefale sine medlemmer å stemme nei til oppgjøret. Medlemmene i LO sa nei så redselen spredde seg langt inn i både NHO og LO. Vi fikk 9 dager med streik og EVU var kommet på plass igjen.
Vi har nå fått en tilsynelatende enighet med NHO, LO og regjeringen om at EVU reformen skal gjelde hele næringslivet og at regjeringen setter ned et utvalg som skal vurdere hvordan det skal kunne gjennomføres.

Det er nå fire siden måneder siden streiken ble avsluttet og det forelå et forslag til tariffoppgjør som inneholdt en videreutvikling av EVU reformen. Dette forslaget ble i ettertid akseptert av medlemmene i LO gjennom uravstemning.

Det har vært en lang og hard kamp om prinsippene, og det har både fra media og fra NHO vært sagt mye dumt om innholdet i og meningen med en EVU reform.
Vi husker typen uttalelser som ”at det er helt absurd at et murerselskap skal finansiere en murers kokkeutdannelse.” For oss i fagbevegelsen håper vi at arbeidsgiverne nå aksepterer realitetene og at vi kan legge den slags tøv bak oss.

Når det gjelder den delen som omhandler EVU så var det et brev fra regjeringen som var det forløsende. I brevet heter det at det skal nedsettes et regjeringsoppnevnt utvalg som skal se på EVU, samt at

Av Åge Blummenfelt

reformen, hva nå?

EVU skal gjelde for alle bedrifter, og ikke bare for NHO bedriftene.

Det må være åpenbart alle at EL & IT Forbundet som har vært den store pådriver for EVU reformen må være representert i utvalget. Dette må være et krav som forbundets ledelse reiser i LO sekretaratet.

I utvalget må vi stille krav om at:

Etter og videreutdanning etter bedriftens behov betales fullt ut av bedriften

Etter og videreutdanning i tråd med den enkeltes ønske. Men innenfor bedriftens arbeidsområde betales EVU fullt ut av bedriften.

Etter og videreutdanning der en utdanner seg til noe annet en det som er bedriftens arbeidsområde finansieres av det offentlige.

At det skal opprettes opplæringsutvalg i alle bedrifter

At det er opplæringsutvalget i den enkelte bedrift som avgjør om den aktuelle etter og videreutdanning er i tråd med bedriftens behov eller ikke.

At det offentlige skoleverket tar et hovedansvar for å utvikle undervisningsmateriell samt å stille "klasserom" og lærekrefter til rådighet for næringslivet.

At det offentlige setter av midler til å finansiere videreutvikling av kompetanseutvikling.

Dette er noen av de sentrale kravene som vi allerede nå kan se for oss. Det er viktig at hele fagbevegelsen nå arbeider målrettet med å utvikle reformen og de kravene vi skal stille i utvalget. Vi vil derfor forslå at EL&IT forbundet snarest kaller inn til en større konferanse med deltakere fra hele LO slik at det er vi som er i føringen i LO-systemet. Det er vi som er ekspertene på EVU og derfor er det vi som må sitte i førersetet.

1. mai i Bergen

1.mai ble feiret på tradisjonelt vis i Bergen. De tre fagforeningene i EL&IT-forbundet gikk sammen i toget, slik som i fjor. Elektroarbeidernes Fagforening hadde hentet fram en aktuell parole som ble brukt under streiken i 1996, med påskriften : Ti års prat er nok - etterutdanning nå! Etter demonstrasjonstoget var det også i år samling for deltakerne i toget i Kalfarvei 71, med god mat og drikke for både store og små. *Ark 121*

50 år som medlem

Tidligere leder av Elektromontørenes Forening Arne Michelsen, mottar en forsinket hedersgave i anledning markeringen av hans 50 års medlemsskap, som var i 1999.
Ark 120

Av Kristian Pedersen

MEDLEMSKVELD I AKER ELEKTRO

Fredag 31. mars arrangerte montørklubben i Aker Elektro divisjon offshore/produkt medlemskveld for medlemmane. Elektroarbeidernes Fagforening sine lokaler i Osen 4 på Stord var treffstaden denne kvelden.

dette var den fjerde medlemskvelden klubben har arrangert, og den mest vellukka i allefall når det gjeld oppmøte. Om lag tjue medlemmar frå divisjon offshore var innom i løpet av kvelden. Så dette teikna bra for kvelden og me håpar dette blir «malen» for slike samlingar i framtida. På dei tidlegare medlemskveldane i Osen har det berre møtt fire-fem personar. Det har og vore arrangert eigen kveld for medlemmar heimehøyrande på Bømlo. Der møtte også berre eit fåtall.

Fellestillitsvalgt for EL&IT i bedriften, Atle Teigland var òg invitert men kunne ikkje koma då han var oppteken med sentrale tariffforhandlingar.

Kvelden gjekk med til sosialt samver og uformell diskusjon om emne som opptek medlemmane. Det vart servert pizza og øl som var «sponsa» av bedriften. Som vanleg når denne gjengen er samla vart det løyst ein del «verdensproblem». Framtidig bruk av eigedomen i Osen var eit tema som mellom anna vart diskutert. Det vart og samtala kring den avslutta akkorden på Oseberg Sør og den pågåande akkorden på Snorre. Samt bruken av akkordsystemet generellt. Den aukande bruken av tvistar mellom klubb og bedrift ved arbeid på akkord- og bonusavtalar, vart og omtalt.

Geir Strauss, Roy Åge Enoksen, Ove Strauss, Inge Øpstad og Tore Bekkenes. *Ark S*

Ove Raunholm, Bjørn Inge Vågen og Jan Strauss. *Ark S*

Av Tor Sundby

Yrkesskader

Yrkesskadeforsikring ved bruk av bil på jobben

Høyesterett har nå slått fast at yrkesskadedekningen ikke gjelder på reise fra hjemmet til første og fra siste oppdragssted, selv om reiser i arbeidstiden og betales av arbeidsgiver.

I slike saker gjelder trafikkskadeforsikringen, noe som klart gir en dårligere beskyttelse i trygdesystemet enn om en er dekket av yrkesskadeforsikringen.
Saken har sin bakgrunn i at en innstallasjonsinspektør omkom i en trafikkulykke på vei hjemmefra til første oppdragssted. Han benyttet egen bil med verktøy, kjørte i arbeidstiden i forståelse med arbeidsgiver og mottok kjøregodtgjørelse.
Altså er dette en situasjon som svært mange heismontører opplever hver dag; så hvordan slår dommen ut for oss?
For å ta kortversjonen først, så gjelder det samme for oss enten vi kjører egen bil, firmaets varebil eller har hjemmevakt.

Unntakene vil kunne være:
Ferdsel mellom flere arbeidssteder, eller mellom kontor og arbeidssted (dette betraktes som vanlig arbeid).
Dersom en blir fraktet til eller fra arbeidet organisert med bedriftens egne eller leide transportmiddel.
Dersom reisen er så lang at den betinger overnatting hjemmefra.

Tor Sundby er heismontør. Problemstillingen som han tar opp her er svært aktuell også for våre medlemmer. Lovverket på dette området synes å være svært så uklart, ettersom også våre fremste jurister er uenig om lovtolkningen. Intensjonen om at yrkesskadeforsikringen også skal dekke disse tilfellene må slås fast. Et krav om nødvendige lovendringer som ivaretar disse intensjonene må være helt åpenbart. Ettersom dette er noe som gjelder flere ulike yrkesgrupper må vi forvente et utspill overfor politikerne fra sentralt hold i LO. Vi for vår del må sjølsagt se til at saken ikke blir lagt bort.
I mellomtiden gjelder det å sikre seg på best mulig måte. En mulig utvei kan være å få i stand en avtale med bedriften om å tegne en særskilt forsikring for å dekke de tilfellene det her er uklarhet om.
Artikkelen har tidligere stått på trykk i fagbladet Heismontøren nummer 2-2000.
Ark 113

Yrkessjåfør som har bilen som arbeidsplass (det holder ikke at bilen betraktes som verktøy).

Nå bør en ikke ta det for gitt at unntakene automatisk gir rett til yrkesskadedekning, for slike dommer er som vanlig uklare; det er jo det jurister lever av. Det står for eksempel ikke klart at det er automatikk at en er dekket på reiser som betinger overnatting, men at skader under slike reiser vil kunne bli godkjent!
Når så flertallet av dommerne (3 mot 2) uttaler at en *«må ha inngående kjennskap til praksis på dette området for å kunne slå fast hvilket omfang yrkesskadedekningen har for arbeidstakere, da bør en heller ikke ta for gitt at en slipper en rettssak for å kreve yrkesskadedekning for unntakene»*.

Bedre blir det ikke når det samme flertall innrømmer *« at den rettslige situasjonen for denne gruppen ikke kan leses direkte ut av lovteksten, noe som er uheldig»*

Noen som tror at det skal være enkelt?

Bertolt Brecht (1898 - 1956)
Til norsk ved Georg Johannesen

Herberget

Jeg hører at i New York
på hjørnet mellom 26. gate og Broadway
står det om vinteren hver kveld en mann
og skaffer de husløse som samler seg der
penger han samler inn, så de får plass på herberget.

Dette forandrer ikke verden.
Dette forbedrer ikke forholdet mellom menneskene.
Dette forkorter ikke utbyttingens tidsalder.
Men noen menn har fått plass på herberget.
Vinden blir holdt borte fra dem en hel natt.
Snøen som skulle ha falt på dem, faller på gaten.

Menneske, legg ikke vekk boken hvor du leser dette!
Noen mennesker har nå plass på herberget.
Vinden blir holdt borte fra dem en hel natt.
Snøen som skulle falt på dem, faller på gaten.
Men dette forandrer ikke verden.
Dette forbedrer ikke forholdene mellom menneskene.
Dette forkorter ikke utbyttingens tidsalder.

Av Tor Ivar Fuglø

Det er arbeidsmiljølova som krev at det skal vere eit arbeidsmiljøutvalg der kor det sysselsettes minst 50 arbeidstakere. Også berdrifter med 20 – 50 ansatte kan opprette arbeidsmiljøutvalg dersom arbeidstaker eller arbeidsgiver ønskjer dette.

Kva er eit arbeidsmiljøutvalg?

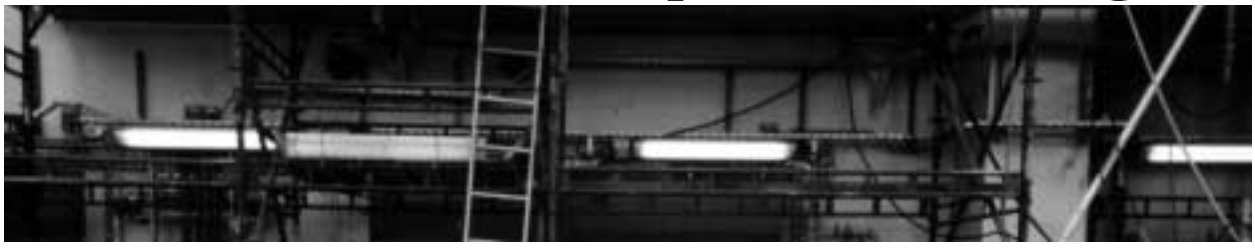

eit arbeidsmiljøutvalg består av like mange representantar fra arbeidsgiversida som fra arbeidstakersida. I tillegg er det vanleg med representanter fra verne- og helsepersonalet som fagleg rådgjevarar, men utan stemmerett.
Arbeidsmiljøutvalget har til oppgave " å virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten ".
Utvalget skal delta i planlegging av verne og miljøarbeid, og nøye følge utviklinga i spørsmål som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd.

Grovt sett kan ein sei at det er arbeidsgiver som har ansvaret for at arbeidstaker har et forsvarlig arbeidsmiljø.
Det er verneombudet si oppgave å følgje med på at helse, miljø og sikkerheit blir ivaretatt på arbeidsplassen.
Arbeidsmiljøutvalget si oppgave er å vere med på å planlegge, og følge utviklinga i HMS-saker.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at arbeidsmiljølova blir overholdt.

Saker som arbeidsmiljøutvalget skal behandle :

spørsmål som angår bedriftshelsetjeneste, og intern verne jeneste.

spørsmål om opplæring, instruksjon og opplysningsvirksomhet som har betyd ning for arbeidsmiljøet.

planer som kan få vesentlig betydning for arbeidsmiljøet, så som byggearbeider, innkjøp av maskiner, rasjon alisering, arbeidsprosesser og forebyggende vernetiltak.

etablering og vedlikehold av internkontroll-systemer

helse og velferdmessige spørsmål knyttet til arbeidstidsordninger.

- spørsmål om arbeid for yrkeshemmede arbeidstakere.

Arbeidsmiljøutvalget har til oppgave å gjennomgå alle rapportar om yrkes-sykdommer, arbeidsulykker og tilløp til ulykker. De skal førsøke å finne årsaken til ulykken eller sykdommen, og se til at arbeidsgiver treffer tiltak for å hindre gjentakelse.

Arbeidsmiljøutvalget skal hvert år avgi rapport om sin virksomhet til virksomhetens styrende organer, arbeidstakernes organisasjoner og arbeidstilsynet.

Av Kristian Pedersen

1. mai på Stord

Høg kampvilje i samband med streiken i privat sektor førte likevel ikkje til noko rekordoppslutnad kring 1. mai arrangementet i år. Rundt 100 personar støtta opp om demonstrasjonstoget og rundt dobbelt så mange om folkemøtet. Elektrikarane hadde heller ikkje gått «mann av huse», men fleire medlemmer enn vanleg var med på markeringa. Hovudtalar på folkemøtet var SV-politikaren Ågot Valle. Ho sette søkelyset på mange av dei same tinga som opptek fagrørsla for tida. Ho var sjokkert over at NHO ikkje ville vera med å betala på etterutdanningsreforma.

Frå demonstrasjonstoget på Stord 1.mai. I framgrunnen hovudtalar Ågot Valle. *Ark S*

1.mai arrangementa på Stord har tidlegare år vore arrangert på Leirvik med folkemøte i Kulturhuset. Men etter restaureringa av anlegga til gamle Stordøens Kisgruber har markeringa stort sett gått føre seg her på Litlabø. Arrangementet vart halde i den gjenreiste gruveparken og kring det flotte monumentet av «gruvearbeidaren».

Strålande fint vårvêr gjorde sitt til at Litlabø framsto som ei nyutsprungen rose, med dei raude flagga og dei grøne nyklypte plenane. I våre dagar vert plenane slått med grasklyppar her. I tidlegare tider slo dei ikkje med ljå, men med sigd ! her i parken. Slik var miljøet her i arbeidarrørsla si storheitstid seiest det. Det er ei spesiell oppleving å vera til stades her, når ein tenkjer på at dette var sjølve «arnestaden» for fagrørsla på Stord. Det er flott at dette miljøet og historia kring det er blitt teken vare på. Kommunen, friviljuge lag og fagrørsla har sytt for det. Her kan me oppleva historisk «sus» samstundes som me kan fortsetja den kampen som gruvearbeidarane førde.

Dagen byrja med 1. mai frukost i Samfunnshuset på Litlabø kl. 10.00. Kl. 12.00 var det samling utanfor og oppstilling til demonstrasjonstog. Elektroarbeidernes Fagforening var sjølvsagt med. Dei gjekk bak den gamle fana til Stord Elektrikarforening. Distriktssekretær Arne Runnane og den stolte faneberar Dag Bergsvåg gjekk først i rekkene av festkledde EL&IT medlemmer frå Stord. Parolar i toget var mellom anna: rett til etterutdanning, toårig tariffperiode, nei til rasisme og nazisme og nei til bruk av militærmakt. Demonstrasjonstoget gjekk til parken der det var folkemøte.

Folkemøtet vart opna av Erland Bakken frå LO-Sunnhordland.
«Internasjonalen» vart sungen etter tonar frå Sagvåg Musikklag.
Det vart elles allsong av «Litlabøsongen» og korsong av Raudt Kor og Leirvik Mannskor.
Det var leikar for born på plassen framom det gamle administrasjonsbygget til Stordøens Kisgruber.

Achmed Rage, krigsflyktning frå Somalia heldt internasjonal appell. Han tala om framandfrykt og ba om forståing mellom ulike folkeslag og kulturar. Han sa at dei fleste innvandrarar og asylsøkjarar var lovlydige folk. Men at ofte alle blei stempla som kriminelle dersom nokre få gjorde noko gale.

1. mai talen vart halden av SV-politikaren Ågot Valle.
Valle tala kring emne som framandfrykt, asylpolitikk og forskjellane i samfunnet.
Ho meinte den største utfordringa til arbeidarrørsla og venstresida i norsk politikk i dag er å stoppa den rå marknadsliberalismen.
Me må setja fokus på ekte verdiskaping. -Det spelet som går føre seg på børsane og i valutamarknaden i dag, kan ikkje kallast verdiskaping sa ho.

Valle tok og eit oppgjer med grådigheten blant bedriftseigarane og presiserte viktigheten av etterutdanningsreforma. Ho tykte det var uforståeleg at ikkje NHO ville vera med å betala for kompetansehevinga som ligg i reforma.
Fleirtalet i LO er nok einige med SV-politikaren her, då dette var to viktige
årsaker til at landet vart råka av storstreik to dagar seinare.

Av Erik Grytdal

Opptelling

Fra opptellingen av stemmesedlene ved årets tariffoppgjør..
Ark 121

Opptellingen ved tariffoppgjøret ga i første omgang et solid nei-flertall. Det var ikke akkurat slik NHO hadde tenkt seg avstemmingen. For skal en først måtte bry seg med å spørre arbeidsfolk hva de mener om sin egen lønn, så må en visst i det minste forvente at arbeideren står med lua i hånden og sier takk, og er fornøyd med det han får!
For andre mai var nemlig viseadministrerende direktør i NHO, Lars Chr. Berge ute i Dagens Næringsliv og uttalte at uravstemmingene i lønnsoppgjørene burde avskaffes. Ja, folk som ikke gjør som de får beskjed om er en plage å hanskes med, må vite! Dessuten burde det stilles strengere krav til å forkaste et resultat, enn å godkjenne det, mente han også. Og om ikke det skulle være nok, avstemmingen måtte foregå hurtigere, slik at man unngår at utenforliggende forhold påvirker avstemmingen, som han sa.
NHO vil ta spørsmålet om uravstemming opp i det såkalte Stabel-utvalget som vurderer forhandlings og konfliktsystemet i lønnsoppgjørene. Tenkte vi det ikke, også på dette området er det altså satt ned et statlig utvalg som har til hensikt å konkludere med at arbeidslivet har alt for stivbeinte regler. Vi er imponert - men ikke akkurat glad.

NOTISER

Takk fra palestinakomiteen

Palestinakomiteen takker i et brev for støtten som ble gitt fra Elektroarbeidernes Fagforening i 1999, og beklager at takkebrevet ikke er sendt før. De palestinske flyktningene i Libanon lever under svært vanskelige forhold, og Palestinakomiteen arbeider nå med å utvide solidaritetsarbeidet her, skriver de, og støtten er svært viktig for arbeidet.

Takk fra Amnesty International

Amnesty International takker i et brev for støtten som ble gitt fra Elektroarbeidernes Fagforening i år. Pengene vil bli brukt på beste måte til støtte for samvittighetsfanger og andre ofre for overgrep mot menneskerettighetene. De skriver videre at det er særlig gledelig å se den store givergleden forskjellige fagforeninger rundt i landet, og forbund har vist i arbeidet for menneskerettighetene. Amnesty håper at støtten fra fagbevegelsen også fortsetter i framtiden, da dette er av stor viktighet

Nytt fagutdanningsutvalg

Årsmøtet i Elektroarbeidernes Fagforening vedtok å dele studie- og fagutdanningsutvalget og opprette et eget fagutdanningsutvalg. En har sett det vanskelig å drive med så vidt forskjellige oppgaver som dette i samme utvalg, og ønsker å styrke arbeidet innen fagutdanning.
Fagutdanningsutvalget skal søke å følge utviklingen innen fagplaner og overgangsregler innen elektrofagene, og holde medlemmene orientert. Utvalget skal være kontaktledd mellom opplæringsnemnder og fagforeningen, og være kontaktledd og følge opp ordningen med tilsynsvalgte for lærlingene.

Endring i medisinkassens vedtekter

Årsmøtet i Elektroarbeidernes Fagforening har vedtatt å heve maksimumsgrensen for refusjon fra medisinkassens §3 fra kroner 4000 til kroner 6000. Grunnen er prisøkning på reseptbelagt medisin. Fullstendige vedtekter for medisinkassen fåes ved henvendelse til Fagforeningen. Merk at innlevering og utbetaling fra medisinkassen administreres fra avdelingskontoret på Stord. Telefonnummer og adresse, se baksida.

Takk fra Norges Naturvernforbund

Norges Naturvernforbund var blant dem som ble tilgodesett med bevilgninger på årsmøtet i Elektroarbeidernes Fagforening også i år. I et brev til foreningen takker Naturvernforbundet på det varmeste for bevilgningen, og skriver at pengene kommer til å gå rett inn i konkret naturvernarbeid.

Ny peisestue

Som nevnt i forrige utgave av Montørforum har fagforeningens hus i Kalfarvei 71 i Bergen vært igjennom en omfattende ansiktsløftning og ombygging. Resultatet er blant annet en helt ny peisestue. Denne kan benyttes av klubbene ved behov. Peisestuen er innredet med salongmøblement som sofaer, stoler og småbord for omlag 25 - 30 personer. Lokalet har ikke møteromsutstyr som overhead, tavle eller lignende, men egner seg likevel godt til mindre klubbmøter.

Montasje av møblement i den nye peisetuen. *Ark 121*

Av Egil Gulholm

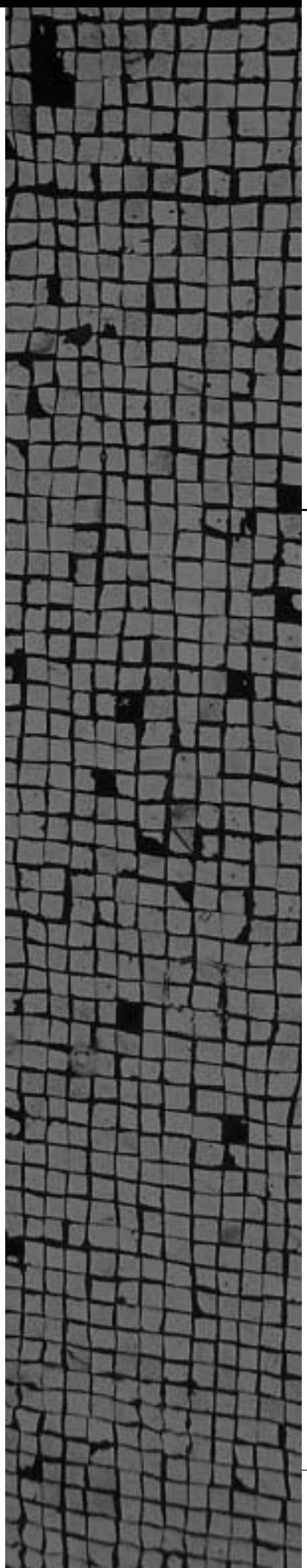

EL&IT etablerer kontor i Sogn og Fjordane

Montørforum tok kontakt med leiar av Energiforeininga i Sogn og Fjordane, Sjur Gimmestad, for å snakke litt om etableringa av EL&IT sitt kontor i Førde. Det endte med at vi vart invitert med på styremøte i Energiforeininga. Så fekk vi prate litt om nemnte etablering etterpå. Vi tok og ein prat med LO sin ungdomssekretær i Sogn og Fjordane, Bente Nilsen, som ser veldig fram til å få EL&IT sitt kontor i Sogn og Fjordane opp å gå.

På saklista til styremøtet i Energiforeininga stod blant anna: Evaluering av årsmøte, økonomien i foreininga og forslag til ny tariffavtale. Tre veldig viktige saker for dei aller fleste. Evaluering av årsmøte: Dei legg årsmøte til ei helg, der dei startar med ei leverandørmesse på fredag ettermiddag og kveld, eit tiltak det var god oppslutning om. Leverandørane er også med på å sponse opphaldet på hotellet denne helga.

Laurdag føremiddag var det årsmøte, med vanlige årsmøtesaker, samt at der var ein representant frå EL&IT som informerte om forbundet. Etter lunch var det så eit fagleg seminar, og seinare ei bowlingturnering. For så å avslutte med middag og sosialt samvær laurdag kveld. Styrerepresentantane syntest dette var ein glimrande måte å gjennomføre årsmøte på. Nokre syntest kanskje det vart vel mykje på programmet, litt hektisk.
Neste sak var økonomien I foreininga. Den er god, så den saka vart kjapt utdebattert.
Så var det forslag til ny tariffavtale. Der var det mange som hadde meiningar, for er det noko som opptek folk, så er det lønns – og arbeidsforhold. Dette var og ein forberedelsedel, der dei blant anna forberedte spørsmål til seinare på dagen. Då skulle ein representant frå EL&IT sentralt informere om forslaget. Dette var ein høgst oppegåande gjeng, så eg tippar representanten frå forbundet fekk brynt seg.
Etter styremøte var turen komen til å snakke litt om EL&IT si etablering i Sogn og Fjordane. Sjur Gimmestad meiner dette er veldig positivt. Hans foreining er alt begynt å bruke kontoret aktivt. Dei har og planar om å bruke det til blant anna å avvikle styremøte, i staden for å leige dyre møterom.

Distriktssekretær Arthur Sjursen som har kontordagar i Førde, har fått i oppdrag å samle representantar frå dei ulike klubbane rundt i Sogn og Fjordane, for å legge ein strategi, og verte einige om kva oppgåver kontoret skal arbeide med.
Elles har Sjur Gimmestad eit stort hjartesukk. Han er bekymra for rekrutteringa av tillitsvalte. Det blir vanskelegare og vanskelegare for kvart år. Han meiner ein av grunnane er at ein brukar veldig mykje tid til å reise til Bergen på møte. Enten må ein stå opp klokka fem om morgonen, eller så må ein reise dagen før, og det kvier folk seg for. Det er vel heller ingen løyndom at PD var ein ivrig forkjempar for at Sogn og Fjordane skulle verte eige distrikt innan EL&IT.

Montørforum har og teke ein prat med Bente Nilsen som er LO sin ungdomssekretær i Sogn og Fjordane.
Ho ser veldig fram til å få EL&IT sitt kontor i Sogn og Fjordane opp å gå, som ho seier.
Aller helst skulle det ha vore ein fast kontordag. EL&IT burde ha vore etablert her i fylke for lenge sidan når ein tenkjer på kor mange medlemmer det er i Sogn og Fjordane, og spesielt kor mange lærlingar det er. For det er vel kanskje lærlingane som brukar LO-kontoret mest.
Dei har ei mengde spørsmål, både når det gjeld rettar og plikter, og når det gjeld etter- og vidareutdanning. Dei saknar og generell informasjon. Samarbeidet mellom dei einskilde LO forbunda fungerer mykje betre når dei er etablert i fylket, Bente merkar stor forskjell der, det blir ikkje det same å hendvende seg til Bergen pr telefon. Ho meiner at medlemmane i Sogn og Fjordane må vere flinke å gje kontoret arbeidsoppgåver slik at etableringa av EL&IT kontoret i Sogn og Fjordane er komen for å bli.

Sjur Gimmestad er leiar av Energiforeninga i Sogn og Fjordane. *Ark SF*

LO sin ungdomssekretær i Sogn og Fjordane Bente Nilsen ser fram til å få EL&IT-forbundet sitt kontor i Førde opp å gå. *Ark SF*

Av Erik Grytdal

Akkord - eller bonusavtaler?

Elektroarbeidernes Fagforenings årsmøte 17 mars 2000

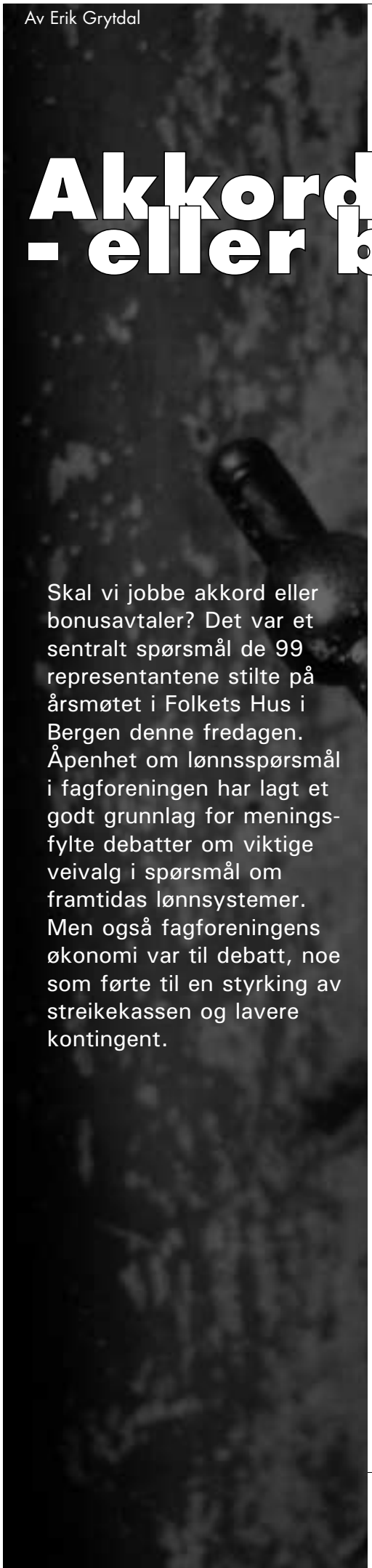

Skal vi jobbe akkord eller bonusavtaler? Det var et sentralt spørsmål de 99 representantene stilte på årsmøtet i Folkets Hus i Bergen denne fredagen. Åpenhet om lønnsspørsmål i fagforeningen har lagt et godt grunnlag for meningsfylte debatter om viktige veivalg i spørsmål om framtidas lønnsystemer. Men også fagforeningens økonomi var til debatt, noe som førte til en styrking av streikekassen og lavere kontingent.

Foreningens leder Ove Toska åpnet møtet og ønsket representantene velkommen. Han sa at en rekke krav er fremsatt i forbindelse med tariffoppgjøret, men at vi blir møtt med at dette har vi ikke råd til. Og at i andre miljøer , som f.eks på børsen så vasser man i penger, og mange børsbobler vil nok sprekke. -Hvem er det som da må rydde opp? Under bankkrisa ble byrdene veltet over på oss. Vi må delta for å styre, sa han, og la til at vi knytter større forventninger til den nye regjeringen enn den gamle.

Den tekniske utviklingen går med ekspressfart, men etter- og videreutdanningen (EVU) er ikke arbeidsgiverne villig til å gi oss gjennomslag for. Han advarte sterkt mot en utvikling der realkompetanse kom inn til fortrengning av formalkompetanse og EVU.

Vi kan oppleve svingninger innen bransjen, og da må vi vise solidaritet og dele på arbeidet, -Og husk ingen midlertidige ansettelser! Her vi bor er det store muligheter innen gass, sa han, uten å ville trekke fram en debatt om gasskraftverk.

I forbindelse med LOs 100-årsjubileum fremhevet han utstillingen foreningen hadde hatt i Galleriet, og sa at den kom til å bli stående i foreningens lokaler og oppfordret folk til å se den der. Han avsluttet innledningen med å påpeke at det er store utfordringer fagforeningen står overfor, -Husk det er fellesskapsløsninger vi lager, sa han.

Så ble de nødvendige formalitetene innkalling, dagsorden og forretningsorden fremlagt, og deretter godkjent av representantene uten kommentarer. Til dirigenter ble valgt Dag Bergsvåg og Eirik Hønsi.

Styre- og utvalgsberetningene

Fagforeningens sekretær Arne Nesheim leste styrets årsberetning og åpnet for debatt. Harald Samuelsson var først ut med et forsikringsspørsmål, og fortsatt er det en del ting på dette området som bør presiseres.

Trond Løvstakken tok ordet til utvalgsberetningene. Han sa at studie og fagutdanningsutvalget hadde gode kurstilbud, men at tidspunkt og påmeldingsfrister passet dårlig for Akerklubbens medlemmer. Geir Særsten svarte for studieutvalget at man var igang med å lage nye interaktive kursopplegg, noe som kunne passe for Akerklubbens mange reisemontører. -La for all del ikke kursinvitasjonene bli liggende på klubbkontoret, men la det gå ut

Kjell Sverre Aasheim la fram innstillingen fra fanekomiteen. *Ark 120*

til medlemmene, sa han. Åge Blummenfelt som har stått bak disse kursene, sa at han syntes det var positivt at Løvstakken sa at kursene var gode, fordi man har lurt på hva årsakene har vært når påmeldingen har sviktet. Gunnar Røssland sa at folk blir presset til deltakelse i mange sammenhenger og får gjerne problemer, for eksempel kan det være vanskelig å be seg fri. Et nytt interaktivt kursopplegg virker spennende, men det må legges på et nivå som ikke presser folk ytterligere, eller at man føler seg presset til å ta verv som klubbleder i neste omgang, mente han. Trond Løvstakken sa at AOF sine kurs med faste kvelder er håpløse i forhold til Akerklubbens reisemontører. Undervisningen blir også mer interessant ettersom man føler større nærhet til egne kurs. Han avsluttet med å understreke at alle medlemmer burde ha grunnleggende tillitsmannskunnskaper.

Ove Toska advarte i sin åpningstale sterkt mot en utvikling der realkompetanse kom inn til fortrengning av formell kompetanse og EVU. *Ark 120*

Tariffberetningene

Distriktssekretær Jan Henrik Larsen startet med å gi forsamlingen en statusrapport om de pågående tarifforhandlingene. Deretter la han fram tariffberetningen. Han pekte på at det ligger ulike muligheter i de ulike lønnsavtalene våre. Fortsatt trengs det en gjennomgang i forbindelse innsending av materiale til lønnsstatistikkene hos enkelte klubber, og dette må det gripes fatt i. Han slo fast at det var tendens til stagnasjon i lønnsutviklingen på bonusavtaler, i motsetning til akkord. Når det gjelder §4B-avtalene må vi jobbe videre og diskutere hvordan vi kan skape et mer ens grunnlag for utregningen av disse. Statistikkgrunnlaget var denne gangen ca 1600 medlemmer, spesielt småklubbene må bli bedre på innlevering, sa han. Til slutt ville han gjøre oppmerksom på en dom i Høyesterett, der det er slått fast at yrkesskadeforsikringen ikke uten videre dekker reise hjemmefra til første kunde. Deretter ble det åpnet for debatt.

Jon Kristian Viken sa at man opplevde et voldsomt press mot akkorden fra bedriften sin side, og hvor det ble hevdet at alle andre hadde sluttet å bruke akkord, og skulle man overleve måtte man gå over til å bruke §4B og fraskrive oss retten til å bruke akkorden. -Er det slik det er, spurte han, og avsluttet med å oppfordre flere til å ta akkorden i bruk.

Gunnar Røssland gav ros til Aker Stord for å ha dratt i land en god akkord. Også hos dem ble klubben møtt med slike argumenter som Viken nevnte. §4B-avtaler er også kommet hos dem istedenfor fastlønn, blant annet der hvor akkord har vært vanskelig, f.eks. på gamle bygg o.l. Han mente det foregikk en del underrapportering når det gjaldt akkorden, -men hva jobbes det etter? spurte han forsamlingen. Vi må ha åpenhet om hvilke veivalg vi gjør, og det er viktig å spille med åpne kort, også ved §4B-avtaler, sa han.

Kjell Sverre Aasheim påpekte at det kunne være problemer med de såkalte milepælene. Det er vanskelig å styre bemanning når bedriften hevder å kunne tape store penger. Vi må også ha en diskusjon om innholdet i tariffen, sa han, bedriften tvister mye på grunn av ting som ikke er omhandlet i tariffen.

Åge Blummenfelt sa at det er alvorlig når Røssland vurderer å slutte med akkord. Fagforeningen må ta en debatt om dette problemområdet, sa han og la til at Sønnico også hadde akkordjobber selv om de ikke var innlevert. Men vi må nok også ta med en diskusjon om hvordan vi skal få ut mer gjennom §4B-avtalene.

Arne Nesheim sa at det var positivt at det var ønske om å diskutere felles strategier om bruk av ulike lønnssystemer, og foreslo en egen klubblederkonferanse til dette.

Jan Henrik Larsen sa at folk tok opp viktige synspunkter. Han avsluttet debatten med å si at presset mot akkordavtalene alltid har lagt der, og frarådet samtidig å forkaste akkordavtalen til fordel for fastlønn.

Til slutt ble Arne Nesheims forslag om en egen klubblederkonferanse tatt opp til votering og enstemmig vedtatt.

Regnskap og budsjett

Foreningens kasserer Åge Blummenfelt la fram foreningens regnskap. Trond Løvstakken kommenterte regnskapet med å si at det var svært hyggelig at økonomien var god, mens Ove Toska sa litt om hva som ville skje framover i spørsmålet om kontingenttaket. Regnskapet ble deretter enstemmig godkjent. Blummenfelt la deretter fram budsjettforslaget, og også dette ble enstemmig vedtatt uten debatt.

Eiendommene

Osen 4 som er stiftelsen som eier fagforeningens lokaler på Stord, og hvor representantskapet også er årsmøte i stiftelsen. Tom Reinshol la som styreleder fram årsmelding, regnskap og budsjettforslag på vegne av stiftelsen, og representantskapet godkjente dette. Reinshol orienterte om at Bytunet, naboen til Osen 4, hadde invitert til samtaler om bedre utnyttelse av eiendommen.

Forsamlingen sluttet seg til at man gikk til slike samtaler for å høre hva naboen ville. Valget til styret i stiftelsen gikk etter innstillingen.
Ove Toska la fram regnskapet og årsmelding for K71. Han orienterte også om huset og ombyggingen som huset har vært igjennom.

En fanesak
Kjell Sverre Aasheim la fram innstillingen fra fanekomiteen, om forslag til ny fane, og redegjorde for bakgrunnen for forslaget. Det var hentet inn et tilbud fra en lokal kunstner på Stord. Motivet er jordkloden med lyn over, som vi kjenner fra Elektromontørenes Forening, utført på rød silke. Logo for El&IT-forbundet skal stå på rammeverket. Jan Henrik Larsen stilte spørsmål om vi trengte nye slagord for en ny tid, og kastet ut tanker som kamp for nye rettigheter eller nei til diskriminering. Han syntes ellers at det var en fin fane. Både Karsten Bøe og Robert Grønås sluttet seg til at det var en fin fane, men Grønås syntes det tidløse slagordet "Sammen er vi sterke" var det beste. Diskusjonen dreide seg mest om motivet på baksida, skulle det være et symbol med to hender som holdt sammen, eller et symbol med tang og skrujern? Trond Løvstakken som tok ordet til denne diskusjonen kom til å si at han hadde problemer med tang og skrujern, hvorpå en vittig tunge fra salen ropte at han kanskje hadde vært for lenge på klubbkontoret, til stor munterhet fra representantene.
Forslaget til fanens framside ble vedtatt med akklamasjon, og bakside med verktøy som symbol ble vedtatt med 55 stemmer. 36 representanter stemte for symbolet med håndtrykk.

Styrking av streikekassen
Eirik Hønsi la fram styrets forslag om at det ble overført 500 000 kroner til fagforeningens streikekasse. Kasserer Åge Blummenfelt begrunnet dette med at det var en fornuftig disponering i et år med god økonomi. Trond Løvstakken foreslo å avvise forslaget fordi det alt sto en million i streikekassen, og pengene burde heller komme alle medlemmene til gode. Blummenfelt viste til at det var brudd i fohandlngene, -Det kan fort bli konflikt, sa han. Gunnar Røssland var enig med Løvstakken, og uenig i å bygge opp egen streikekasse. Dessuten trodde han ikke at det ville bli streik. Kjell Sverre Aasheim viste til at vi hadde vedtatt at vi skal bygge opp en streikekasse. Blir det streik stiller alle opp og da kommer det alle til gode. Trond Løvstakken ville opprettholde sitt forslag og sa at så lenge økonomien var god så kunne fagforeningen bevilge penger direkte ved en konflikt. -Vi undergraver det sentrale sreikefondet , sa han. Men det var forgjeves, forslaget falt mot 32 stemmer og styrets forslag om overføring ble vedtatt.

Lavere kontingent
Kasserer Åge Blummenfelt la fram styrets forslag om å senke kontingenten med 0,1%. Økonomien er god og noen vil sikkert mene at kontingenten kan senkes mer, men han mente vi måtte gå forsiktig fram. Trond Løvstakken ønsket en reduksjon på 0,2%, -På neste møte vil det nok bli avsatt nok en halv million, sa han og siktet til streikekassen. Ove Toska sa styret nå viste vilje til reduksjon, men at kontingentinntektene fortsatt var preget av usikkerhet, og at en må ta et skritt om gangen. Han sa også at det var en viktig oppgave for foreningen også å sikre medlemmene i en konfliktsituasjon. Løvstakkens forslag falt mot 43 stemmer, og styrets forslag om reduksjon av kontingenten på 0,1%, ble vedtatt.

Deling av utvalg
Ove Toska la fram forslaget fra studie og fagutdanningsutvalget om en deling av utvalget i et studieutvalg og et fagutdanningsutvalg. Ingen ønsket ordet til debatt, og forslaget ble vedtatt mot 4 stemmer.

Skriving av fagforeningens historie
Klubben ved ABB Installasjon i Bergen hadde fremmet forslag om at foreningens historie skulle skrives og Ove Toska la fram forslaget og redegjorde for styrets innstilling i saken. Det ville vært fint å kunne presentere dette i forbindelse med de forstående jubileene, men det koster penger å ta vare på historien sa han. Styrets innstilling innebar at et utvalg skal fremme en innstilling til halvårsmøtet i år basert på forslaget fra ABB-klubben. Olaf Gjesdal sa at det var beundringsverdig at Viken på nytt tok opp denne saken, og sa at pensjonistgruppen støttet dette. Jon Kristian Viken sa at styrets forslag var i tråd med intensjonene og ba om at representantskapet gikk inn for dette. Det gjorde de også, forslaget ble enstemmig vedtatt.

Endring i medisinkassen
Siemens-klubben i Bergen hadde fremmet forslag om en økning av maksimumsgrensen for refusjon i medisinkassen fra 4000 til 6000 kroner. Grunnen er prisøkning på reseptbelagt medisin. Arne Nesheim la fram forslaget, og på vegne av styret sa han at styret støttet forslaget. Olaf Gjesdal sa at medisinkassen var svært god å ha for medlemmene, og han ville gjerne ha analysert bruken. Han benyttet også anledningen til å gi ros til Montørforum, og fikk applaus for det. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Tariffpolitisk uttalelse og valg
I forbindelse med tariffoppgjøret la Åge Blummenfelt fram en tariffpolitisk uttalelse. Den ble vedtatt av representantskapet med akklamasjon.
Til slutt la Jon Kristian Viken fram valgkomiteens innstilling. Valgene ble foretatt uten dramatiske endringer i innstillingene, eller noen særlig debatt.

Elektroarbeidernes Fagforening årsmøte 2000. *Ark 120*

Av Olaf Gjesdal

Hør skipsklokka klang - vi går ombord

Styret i fagforeningen bevilget seg en " vitamininnsprøytning " etter vårsesongen. En fem timers aftentur med Bergens Lady: Verdens største 3-mastet stålbark. Norges største og eldste skver-riggede seilskip. Sjøsatt 14. januar 1914 i Bremerhaven under navnet Grossherzog Friedrich August. Skipet er oppkalt etter Kristofer D. Lehmkuhl, arbeidsminister i Christian Michelsens regjering 1905 - 1907, deretter i Det Bergenske Dampskipsselskap 1908 - 1935.

det var fredag 26. mai vi møttes på Bradbenken kl. 1630. Her ruvet Ove Toska i folkemassen og leverte ut billettene. Etter noen skikkelige Bergenske regnbyger med hagel, slo jammen skyene sprekker.

Så var det å begi seg over gangveien og innpå toer-dekket. En herlig opplevelse, atter engang å kjenne, under sine føtter. Mennesker fra alle slags lag, bedrifter, foreninger strømmet på, så de store bordene som ruvet under seilduken (En smart patent i tilfelle regnvær) blir ganske fort opptatt. Vi beskjedne tok det med ro, orienterte oss, hilste på kjente, og det var der mange av på denne turen. Fra heisefirmaet Reber Schindler var 30 stykker på blåtur, og her var mange kjente fjes som vi har levert strøm til i alle de mange heisesjakter. Presis kl. 1700 bakket vi ut, gjorde en fin tre fjerdedels sving og satte baugen mot Kvarven. Forbi festningskaien svirret mange tunge tanker: (20. april 1944 - Eksplosjonsulykken).

Vår lille gruppe som for anledningen talte bare seks stykker: Kontordame på Stord Vigdis Røyrvik, Styremedlem Ove Toska, Svein A. Dale, Karstein Eriksen - Vaktmester i K71 Knut Karlsen samt undertegnede fra husstyret Olaf Gjesdal. Så bar det ned leideren og vi befinner oss på banjeren ved et trivelig bord. Gjennom ventilene i skipssiden så en at det bærer sørover. Over høyttaleren får vi beskjed, gå å finn dere dype og flate papptallerkener, ta så mye reker med brød dere orker, på bordene er majones og tørkeruller. Øl og vin er å få kjøpt. Så startet dette underet for kropp og sjel. Bølgeskvulp i skutesiden, rensing av reker, brød, majones. Øl, hvit vin og praten går. Lette diskusjoner med temaer som: Fagforeningen i dag, i morgen samt litt historie. Hva sier våre medlemmer om fusjoner, striden i arbeiderpartiet, tungvektерne, kalkulator-mennene og om Bergensjenta fra Sandviken Elisabeth Berge som sitter på arvesølvet, og hva med en byregjering med mønster fra Oslo????? Ja, vi har det trivelig ombord.

Plutselig dukker matrosen Rene fra Danmark opp, slår ut med armene -Vi setter seil! (Vil han at vi skal slutte å spise reker?)

Nå er det bare smilende mennesker på alle kanter, vi begir oss ute i det fri, strålende sol og vi befinner oss på bakken. Matrosen som er på utkikk korrigerer kapteinen på broen. En ringing betyr: Styrbord (høyre) to ringinger babord (venstre), tre ringinger er rett frem. Små og store båter hilser høflig, vi har rundet Strøno og er på retur. Et orkester midtskips spiller dansemusikk og moderne djess, så her er det bare og trø dansefoten. Vi passerer Lysefjorden , Korsnesset, Fanafjorden, Hjellestad, Bjorøy, Kobbelia, Håkonshella og de to broene våre. Og hva så, jo i aftensolen nyter vi utepilsen når vi stevner inn byfjorden. Er det rart vi blir nostalgiske? Selv ikke Rio med Sukkertoppen og Copa Cabana kan sammenlignes med denne opplevelsen. Dette må jo være en tur for klubbene og få luft i luka.

Skipet med sine tolv seil, har vært under Norsk flagg siden 1921, skoleskip i Bergen fra 1923 til 1967 og har vært med på internasjonale regattaer for seilskip.
Statsråd Lehmkuhl gjennomfører hvert år en rekke seiltokt og Skjærgårdsturer som er åpne for publikum.
Men på denne turen takker vi for samværet og en alle tiders aften.

Hilsen Olaf Gjesdal

Knut Karlsen, Vigdis Røyrvik og Olaf Gjesdal. *Ark 121*

Av Kristian Pedersen

Johannes Blom, akkordtakar: -Akkord er grunnpilaren i vårt lønssystem. Eg ser med skrekk og gru på lønsutviklinga dersom me ikkje får jobba akkord i framtida. *Ark S*

Oseberg

Sør plattforma

Oseberg sør er ein prosess-og boreplattform. Plattforma har eigen bustadmodul med 100 senger. Oseberg Sør blir bygd av Aker Maritime på Stord for Norsk Hydro. Plattforma skal liggja på blokk 30/9F, som er 115 km. vest for Bergen ca. 13 km. sør for Oseberg Feltsenter. Stabilisert olje vert transportert i leidning til feltsenteret for vidare prosessering og transport til land. Gass og produsert vatn vert pumpa ned i oljereservoaret, for å auka trykket slik at ein kan ta opp meir olje. Arbeidet med plattforma starta i juni 1998 og i desse dagar produserer den sine første fat olje.

Då Montørforum sin utsende var på vitjing i sommar var prosjektet i sluttfasen. Arbeidet som gjensto var stort sett testing og idriftsetjing.
I tillegg kjem sjølvsagt dei aktivitetane som heile tida har vore planlagt å gjera i Nordsjøen. Der skal plattformdekket koplast til stålunderstellet («jacketen») som står på havbotnen. Fakkelen, boremodulen og slammodulen vert og montert offshore.

Gjengen eg møtte på verdekket klargjorde og kveila kablane som skal til slammodulen. Det er mange «armar og bein» ombord men bemanniga er liten no i forhold til «toppen» i august 1999. Då arbeidde ca. 1200 mann på plattforma. Det pågjekk og ein del arbeid med provisoriske kablar som skal brukast i tidlegfasen offshore. Det er kablar til heisar og kranar som skal brukast før hovudkraftverket ombord kan setjast i drift. I denne fasen skal det brukast provisoriske dieselgeneratorar til straumforsyning.

Både kunden Norsk Hydro og kontraktshavar Aker Maritme (AMA) er nøgd med arbeidet som er gjort på prosjektet. Aker Maritime har

Leif Gunnar Vikanes, prosjektleiar: -At elektrikarane jobba akkord, betra heilt klårt effektiviteten i prosjektet. Det beste hadde vore om Ingeniørane og lagerpersonellet og hadde jobba akkord. Då hadde me styrka fellesskapet i prosjektet. *Ark S*

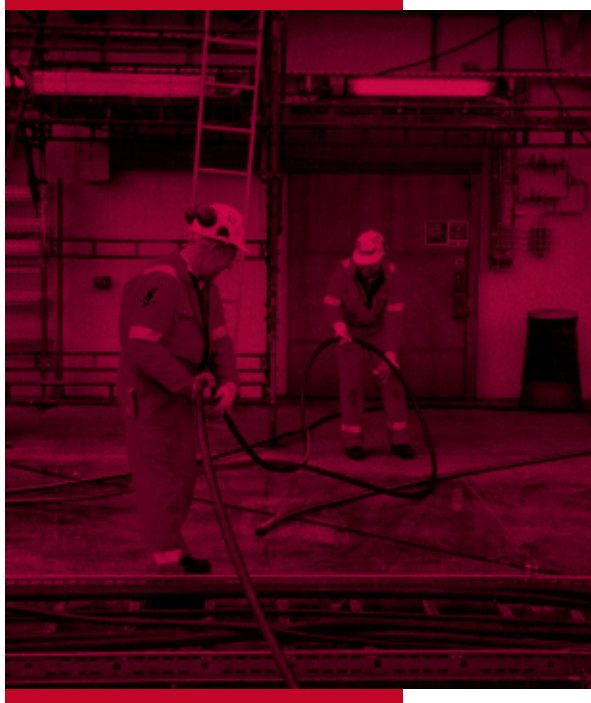

Oseberg C platforma. *Ark S*

klart å ferdiggjera dei forskjellige systema til avtalt tid. Hydro har sett tidsfristar og Aker har fått millionbonusar når dei har nådd dei forskjellige «milepælane» i prosjektet. Til no har Hydro betalt ut 135 millionar kr. i bonus til Aker Maritime. Dei siste «milepælane» er når plattforma vert slept frå Stord og når den kjem i produksjon. Skjer det til avtalt tid ventar bonusar på 150 millionar kroner.

Millionbonusar til tross, AMA kjem ikkje til å gå med noko stort overskot på dette prosjektet. Det kjem seg av at kontrakten vart vunnen i sterk konkurranse og i ein pressa marknad med rekordlåg oljepris. Aker Maritme gjekk ned i pris for å få kontrakten. -Økonomien i prosjektet har heile tida vore anstrengt og prosjektet er ikkje særleg lukrativt for oss, seier Leif Gunnar Vikanes som er Aker Elektro sin prosjektleiar.

I slike prosjekt er det fint å ha akkordsystemet å ty til. Her er løna knytt opp mot effektivitet og uavhengig av om bedrifta har stor eller liten forteneste.
Akkorden på Oseberg vart avslutta ved årsskiftet og elektrikarane var nøgd med resultatet.
Timeløna vart på heile 164.06 og det med ein effektivitet på «berre» 0.75.
Aker Elektro brukte mange lærlingar og ufaglærte på prosjektet. Dette førte til ein litt høg effektfaktor (0.75), men montørlaget fekk kompensert for dette gjennom fordelinga som utgjorde19 kr. av timeløna.

Av Erik Grytdal

Løn - eller pris p

Om resultatløn

Resultatlønsystema er i vinden - men av kva for eit resultat?
Om ein ønskjer eit ideologisk perspektiv på debatten om dei mange ulike resultatlønssystema som no tyt fram, kan det vere nyttig å gjere eit skilje. Mellom avtalar som byggjer på sjølve arbeidet og som kan nyttast uavhengig av eigartilhøve på den eine sida, og mellom avtalar som byggjer på avkastning og som berre kan nyttast av verksemder der målet er krav til profitt, på den andre sida.
I denne samanhengen er opsjonsgevinstar den mest ekstreme forma for resultatlønssystem. Løn i form av opsjonsgevinstar gir dei tilsette ei falsk forståing av verdiskapinga, og legitimerar forståinga av arbeidslivet som eit spel.

Kapitalen har det for tida svært så feitt, men også det har sine problematiske sider.
For når dei nyrike demonstrerer rikdomen sin på den eine meir vulgære måten enn den andre, så produserer kapitalistane sjølv eit forklåringsproblem overfor dei som slit med å få endane til å møtest.

Alt dette skjerpar klassekampen og kan skapa grobotn for idear om eit samfunn der dei rike vert tvungen til å dele med dei svake. Men dit er det langt fram og vegane utanom mange. Ein kan til dømes innføre lønssystem som dekkjer over, eller dempar dei objektive motsetnadene som finst mellom arbeid og kapital. (Med motsetnaden her meinast at dei tilsette vil behalde mest mogeleg av verdiskapinga som løn, arbeidsgjevaren vil betala ut minst mogeleg.) Resultatløn synest å vere svaret, og fleire moderne variantar av resultatlønsavtalar er å finne.

Også frå den delen av fagrørsla der fastlønsavtalar har vore regelen, har det vorte reist krav om resultatlønsavtalar. Den kolossale profittauken i næringslivet har lagt grunnen for det, og resultatet har ofte vorte bonusavtalar av ymse slag. Samstundes har ein og sett at arbeidsgjevarane lenge har nytta dette som ein måte å trekke til seg kvalifiserte medarbeidarar til leiande stillingar, som del av individuelle lønstilpassingar. Men skal lønsavtalar fungere som lokkemiddel i konkurransen om den mest ettertrakta arbeidskrafta, er ein viktig føresetnad lønssystem med tydelege individuelle skilnader.
Dei moderne resultatlønsavtalene byggjer på kva for avkastning selskapa kan gi, uavhengig av om selskapet utfører noko som kan kallast arbeid i det heile tatt. Ved å visa til avkastninga og ikkje til arbeidet kan ein lettare argumentere for større individuelle skilnader i lønsfastsettinga, ved til dømes å visa til personlege føresetnader.

Dei tradisjonelle produktivitetsavtalane til dømes innafor byggfaga, tek mål av seg til å prisa berre den delen av verksemda der arbeidaren faktisk deltar, altså berre av sjølve arbeidet. Arbeidsgjevarane sin motivasjon for å gå med på slike avtalar har vore auka produksjon. Hurtigare kapitalgjennomstrømming aukar profitten og gjer det uproblematisk å betala ut litt høgare løn.

Akkordlønssystemet i Landsoverenskomsten er døme på ein produktivitetsavtale der arbeidaren får betalt for det han faktisk utfører. Det er i prinsippet eit proporsjonalt samsvar mellom arbeid og lønn, sjølv om avtalen ikkje rører ved bedriftseigaren sin rett til å ta ut meirverdien som arbeidet skaper. Systemet er i alle høve oversiktleg, og gjer det lettare for arbeidstakarane å krevja ei riktig løn for arbeidet. Arbeidsgjevaren på si side kan om han ønskjer det, gje ein meir korrekt pris i anbodet og lettare slå ned på kryssubsidiering i eigen verksemd.
Ettersom det er sjølve arbeidet som vert målt ved slike avtalar kan slike resultatlønssystem utan problem nyttast både i privat og offentleg sektor der kvantitet og kvalitet er målbare faktorar.

Resultatlønssystemer som byggjer på verksemdene sin marknadsverdi er avtalar som berre kan gjennomførast i privat sektor, eller offentleg eigde selskap der målet med verksemda er krav til profitt. Auka aksept og bruk av slike avtaler er dermed med på å driva kravet om meir privatisering framover.

å arbeidet?

Val av ulike resultatlønssystem er altså på ingen måte upolitiske val!

Ei av dei mest omtala variantane i det siste er å gje såkalla opsjonar som løn eller i staden for løn. Dette er avtalar som går ut på at ein har rett til å kjøpa eit bestemt antall aksjer/verdipapirer ein gong i framtida til gamal pris, og dermed ta ut gevinsten av auka marknadsverdi. Grunngjevinga for å bruka denne typen "personalpolitiske incitamenter" som dei gjerne vert omtala, er nettopp å knytte dei tilsette sterkare til verksemda og fokusere på marknadsverdien. Dette flyttar merksemda bort frå dei grunnleggjande klassemotsetnadene som faktisk er til stades, og som kan utløyse radikale krav. Dette er ein ekstrem form for resultatlønsavtale fordi ein lønsauke ved innløysing av opsjonar er fullstendig lausriven frå det faktiske arbeidet ein sjølv utfører, og også frå den samla produksjonen i verksemda i det heile. Ein kan få betalt også for noko ein trur kanskje vert produsert ein gong i framtida.
Slike gevinstar gir såleis dei tilsette ei falsk forståing av verdiskapinga, og legitimerar forståinga av arbeidslivet som eit spel.

Ein annan variant er bonuslønssystem som til dømes LOK §4b avtalar. Årsmøtet i Elektroarbeidernes Fagforening viste at dette er avtaler som må diskuterast. Enno ligg det lite praksis i denne avtalen. Men skal denne avtalen gjerast til ein rettferdig avtale med minimale individuelle skilnader, og byggje på sjølve møntørarbeidet, må det enno mykje arbeid til.
Det er ingen tvil om kva type resultatlønsavtale arbeidsgjevarane har ønskt §4b å vere. Nemleg ein variant som har det til felles med opsjonsvarianten at ein tek sikte på å ansvarleggjera arbeidarane også overfor dei områda av verksemda der montøren sjølv ikkje deltar, eller har nokon innverknad i det heile. Til dømes gjeld det overfor styret i bedrifta som på førehand eigenrådig fastset nødvendig avkastning til eigarane i selskapet, og investeringar i drift og finans.

Felles for alle avtalane som har sitt utspring i avkastinga er at dei fremjar ei røyndomsforståing av at alle er i same båt. Dermed vert lønskrav som spring ut or ein røyndom med stigande priser og renteauke utelukka. Berre ein auka marknadsverdi på bedrifta kan rettferdiggjera eventuelle lønskrav, og auke i marknadsverdi vil seie det same som prisstigning! Har du problem med prisstiginga skal det sjåast på som eit personleg problem, som kvar og ein skal løyse sjølv.

Ideologien i slike avtalar er at ein må godta påstanden om at først må bedrifta få sitt, før vi kan få det som eventuelt er igjen. Ved opsjonsavtalar gjeld det og at ved å få del i ein ubetydeleg flik av bedrifta vert ein ansvarleggjort og talar bedriftsleiinga sitt språk – utan å stilla spørsmål ved styringsretten eller eigedomsretten. Ein er jo litt eigar sjølv, eller?

Det er først når arbeidarklassen sjølv har styringa at det er meining i at arbeidarane har same interesser som bedriftene. Spesielt må ein åtvara mot å knyta band til spekulasjonsøkonomien.

Lat oss ikkje sei oss nøgd med å diskutere kva som er vår del av kaka, men kven som skal styra bakeriet. Med ekte bakarar i leiinga vert det heller ikkje gitt lovnader om bakverk som luftbollar.

Av Erik Grytdal

Full støtte til distriktsstyret

Årsmøtet i EL&IT- Forbundet distrikt Hordaland og Sogn og Fjordane 2000.

Et nytt ungdomsutvalg er det siste nye i organisasjonsstrukturen i distriktet, mens mediautvalget ble nedlagt. Gledelig er det også å konstatere at et enstemmig distrikt vil be Landsstyret om å se på ordningen med kontingenttak på nytt. Men det ble budsjettdebatten som ble den dominerende saken, etter Arild Horseviks forslag om nedskjæringer og antydninger om overtallighet blant de ansatte. Men representantene ville ikke være med på å redusere styrets handlefrihet på denne måten, og Horseviks forslag endte opp med bare to stemmer.

Det var distriktets leder Ove Toska som åpnet årsmøtet som ble avholdt i Folkets Hus i Bergen 28 april 2000. I alt 44 representanter møtte til årsmøtet i distrikt Hordaland og Sogn og Fjordane, og i alt var 55 personer var til stede. I sin innledning sa Toska at det fortsatt hadde vært en del problemer med kontakt og kommunikasjon med deler av distriktet hittil, men at dette ville bedre seg etter hvert. Det er om å gjøre å være positiv utålmodig. Også forbundets medlemsregister har skapt en del problemer. Økonomien i distriktet er fortsatt vanskelig, og det vil nok vedvare fram til neste landsmøte. En har derfor valgt å skjære ned på antall styremøter for å få andre ting på plass. God kjemi innenfor distriktets ledelse har gjort arbeidet lettere, sa han, noe han var glad for.
Deretter ble formalitetene omkring møtet godkjent, og til dirigenter ble valgt Frode Eriksen, Arild Horsevik og Reidar Sekkingstad.

Budsjettdebatten
Styrets beretning og studieutvalgets beretning ble enstemmig godkjent. Kasserer i distriktet, Åge Blummenfelt, la fram regnskapet som ble enstemmig vedtatt uten kommentarer. Deretter la Blummenfelt fram budsjettforslaget. Stein E. Olsen stilte spørsmål ved at mediautvalget ikke var foreslått bevilgninger, men Blummenfelt svarte til det at det ikke var noe problem for styret å bevilge nødvendige midler om utvalget skulle bli opprettholdt.
Arild Horsevik foreslo å redusere styrets disposisjoner drastisk for å få et budsjett i balanse. Samtidig foreslo han at eventuelle ledige stillinger som måtte komme, skulle stå "vakante", som han uttrykte det. Ove Toska slo fast at styret var nødt til å ha penger til disposisjon, og gikk sterkt i rette med antydningen om at det var noen overtallighet blant de ansatte. -Det er mer redelig å heller konkretisere kritikken av bruken av tjenestene, sa han. Han var sterkt imot å gjøre noe slikt, og ba Horsevik trekke forslaget. Horsevik insisterte likevel på å opprettholde forslaget.
Henry Damman støttet budsjettforslaget, men kunne akseptere at en tok med at styret var forsiktig med pengebruken. Men han ønsket jo at distriktet skulle være ledene og da var jo det også nødvendig med bevilgninger. Svein Davidsen sa at han som styremedlem stilte seg bak styrets forslag og ville gjerne være vaktbikkje for at styrets arbeid ble fulgt opp. Svein Erik Solheim karakteriserte budsjettet som nøkternt og sa at styret måtte få frihet til å gjøre jobben. Han pekte på at skulle budsjettet endres så måtte man gjøre det arbeidet i forkant. Som flere andre understrekte han at de fast ansatte måtte kunne føle seg trygge på at

arbeidsplassene ikke var usikre. Svein Arild Dale fremmet forslag om å bruke femti tusen kroner av styrets budsjettpost til å bygge nettverk mellom tillitsvalgte Sogn og Fjordane. Dette var et konstruktivt forslag, men det nådde ikke opp ettersom synspunktene i budsjettdebatten alt var satt. Men det viste seg ved avstemmingen at Horsevik likevel ikke hadde noe støtte for sitt syn, for styrets forslag til budsjett ble vedtatt mot bare to stemmer.

Nytt ungdomsutvalg
I tråd med vedtektene hadde styret fremmet forslag om å opprette et ungdomsutvalg i distriktet. Gledelig var det at Terje Davidsen på vegne av valgkomiteen kunne meddele at man hadde funnet fire kandidater til ungdomsutvalget, og han fremmet derfor forslag om at utvalget ble utvidet fra tre til fire medlemmer. Dette sluttet representantene seg til med overveldende flertall.

Ikke lenger mediautvalg i distriktet
Styret hadde også fremmet forslag om nedlegging av mediautvalget. Dette ble begrunnet med manglende økonomi med påfølgende manglende aktivitet. En så heller ikke behov for et eget mediautvalg i forhold til de oppgavene distriktet i dag utfører. Mediautvalget ble enstemmig vedtatt nedlagt.

Enighet om kritikk av kontingenttaket
Undertegnede hadde fremmet forslag om at distriktet skulle kreve at Landsstyret avviklet ordningen med kontingenttak, og slå fast at kontingenten skulle betales som en lik prosentsats av lønnen. Styret sluttet seg i sin innstilling til kritikken av kontingenttaket. Men ettersom det bare er Landsmøtet som kan fatte et slikt vedtak, innstilte styret på at årsmøtet ba Landsstyret evaluere ordningen på nytt i høst. Undertegnede sa da at styrets innstilling var i tråd med intensjonen i forslaget og ba representantene stemme for det. Styrets innstilling ble deretter enstemmig vedtatt.

Tariffoppgjøret
Dette var også dagen for opptelling etter uravstemningen ved tariffoppgjøret, og det var også klart at det ble et neiflertall. Distriktets leder orienterte om dette og om hva som skulle skje framover. Astri Skare orienterte om forhandlingene i NAVO-området. Åge Blummenfelt kommenterte avstemmingsresultatet og sa blant annet at grunnplanet sammen har forkastet forhandlingsresultatet, og at vi må ta initiativ til at engasjementet på grunnplanet fortsetter.

Valg
Til slutt orienterte Jon Kristian Viken om arbeidet i valgkomiteen, og oppfordret til at man var flinkere til å sende inn forslag til kandidater, da valgkomiteen umulig kunne kjenne alle.

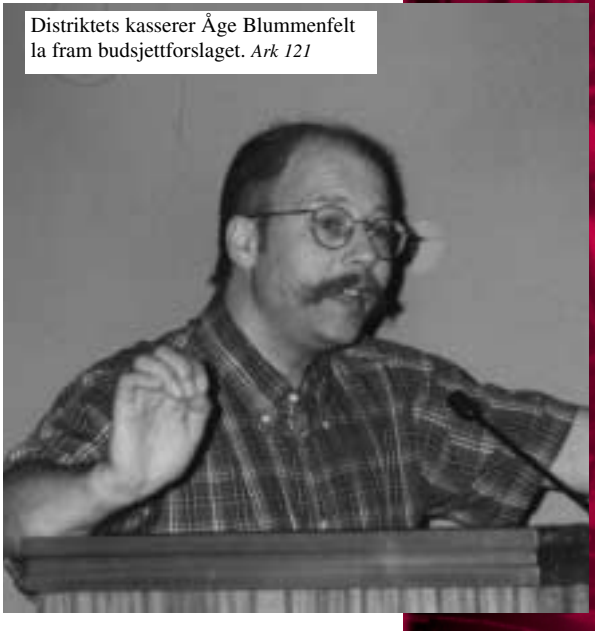

Distriktets kasserer Åge Blummenfelt la fram budsjettforslaget. *Ark 121*

Årsmøtet i El&IT-forbundet Hordaland og Sogn og Fjordane. *Ark 121*

Tillitsvalgte i distriktet

Styret i EL&IT-forbundet distriktet Hordaland og Sogn og Fjordane 2000

Leder	Ove Toska	Sønnico Installasjon, Bergen	IRI
Nestleder	Frode Eriksen	Bravida	TD
Sekretær	Reidar Sekkingstad	BKK	PD
Kasserer	Åge Blummenfelt	Sønnico Installasjon, Bergen	IRI
Studieleder	Ina Hess	BKK	PD
Ungdomsutvalget	Anne Siri Sørlie	Bravida	TD
Styremedlem	Svein Davidsen	BKK	PD
Styremedlem	Tor Sundby	Schindler Heis	IRI
Styremedlem	Lilly Kvamme	Telenor Media	TD
Styremedlem	Sjur Gimmestad	Gloppen E-verk	PD
Styremedlem	Arne Nesheim	ABB Installasjon, Bergen	IRI
Styremedlem	Kjell Sverre Aasheim	Aker Elektro, Stord	IRI
Vara	Henry Damman	SKL	PD
Vara	Anne Sofie Ljøsne	Telenor Media	TD
Vara	Svenn Arne Rygg	Holen Installasjon, Sogndal	IRI

Ungdomsutvalget

Leder	Anne Siri Sørlie	Bravida	TD
Representant	Ivan Sellevåg	Sønnico Installasjon, Bergen	IRI
Representant	Frode Buvik	Sognekraft	PD
Representant	Gordon Hansen	BKK	PD

Studie og HMS - utvalget

Ina Hess		BKK	PD
Ragnar Andenes		SFE	PD
Øyvind Knappskog			IRI
Tove Bryn		Telenor Bedrift	TD
Grethe Hatletveit	Bravida		TD
Arne Runnane	Distriktssekretær		IRI

Budsjettutvalget

Leder	Ove Toska		IRI
Nestleder	Frode Eriksen		TD
Kasserer	Åge Blummenfelt		IRI
Sekretær	Reidar Sekkingstad		PD
Representant	Tore Haugland		TD
Representant	Sjur Gimmestad		PD

Kontrollkomite

Representant	Per Morten Frivik		PD
Representant	Magne Solheimsnes		TD
Representant	Svein Østensen		IRI
1 Vara	Henning Skeie		PD
2 Vara	Inger J. Klementsen		TD
3 Vara	Kjell Ove Ege		IRI

Valgkomite

Representant	Jon Kristian Viken	IRI
Representant	Dag Bergsvåg	IRI
Representant	Arnbjørn Mæle	TD
Representant	Tove Bryn	TD
Representant	Terje Davidsen	PD
Representant	Torbjørn Mannsåker	PD

Representanter til LO avdeling Bergen

1 Representant	Ove Toska	IRI
2 Representant	Arnt Christensen	TD
3 Representant	Svein Davidsen	PD
4 Representant	Åge Blummenfelt	IRI
5 Representant	Reidar Sekkingstad	PD
1 Vara	Stein Erik Olsen	TD
2 Vara	Jan Henrik Larsen	IRI

Elektroarbeidernes Fagforening og heis (IRI) representanter i distriktets representantskap

1	Ove Toska	Sønnico, Bergen
2	Ernst M. Endresen	Aker Elektro, Stord
3	Åge Blummenfelt	Sønnico, Bergen
4	Arne Nesheim	ABB Installasjon, Bergen
5	Kjell Sverre Aasheim	Aker Elektro, Stord
6	Tom Reinshol	Aker Elektro Inst, Stord
7	Rolf Terje Røsvik	Aker Elektro, Stord
8	Karsten Eriksen	ABB Installasjon, Austevoll
9	Reidar Haugland	Elektroinstallasjon, Bømlo
10	Geir Særsten	Svein Hatvik A/S, Bergen
11	Terje Walle	Magnus Thunestvedt A/S, Bergen
12	Svenn Arne Rygg	Holen Installasjon, Sogndal
13	Ronny Trædal	ABB Installasjon, Førde
14	Svein Arild Dale	Rysjedal Elektro, Leirvik i Sogn
15	Kjell Sunde	Ulvesund Elektro, Måløy
16	Gunnar Røssland	Siemens, Bergen
17	Karsten A. Bøe	ABB - OS, Bergen
18	Trond Løvstakken	Aker Elektro Offshore, Bergen
19	Svein M. Østensen	Svein Hatvik A/S, Bergen
20	Eirik Hønsi	Petterson&Gjellesvik, Bergen
21	Tor Sundby (Repr. Heis)	Schindler Heis, Bergen

Vararepresentanter

1	Atle Teigland	Aker Elektro Offshore, Bergen
2	Torild Gudim	ABB Installasjon, Bergen
3	Siv Svendsen Sæternes	Aker Elektro, Stord
4	Erik Grytdal	ABB Installasjon, Bergen
5	Jon Arne Handeland	Stomas, Stord
6	Jan Erik Hansen	Geir Dalhaug A/S, Bergen
7	Hans-Petter Brynildsen	Knut Knutsen A/S, Bergen
8	Frank Fredriksen	Kjell J. Hansen A/S, Bergen
9	Knut Bjørnholt	ABB Installsjon, Nordfjordeid
10	Kenneth Øksnes	Mongstad Elektro, Lindås
11	Geir Hauge	Helland Elektro, Lindås

Returadresse:
Kalfarvei 71
5018 Bergen

Elektroarbeidernes Fagforening Hordaland, Sogn og Fjordane. Styret:

Leder: Ove G. Toska, Sønnico AS, Bergen

Nestleder: Ernst M. Andresen, Aker Elektro, Stord

Sekretær: Arne Nesheim, ABB installasjon, Bergen

Kasserer: Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen

Styremedlem: Svein Arild Dale, Rysjedal Elektro A/S, Leirvik i Sogn

Styremedlem: Trond Løvstakken, Aker Elektro, Bergen

Styremedlem: Karsten Bøe, ABB OS, Bergen

Styremedlem: Kjell Sverre Aasheim, Aker Elektro, Stord

Styremedlem: Dag Bergsvåg, Børtveit Elektro Stord

1. Vara: Karsten Eriksen, ABB Installasjon, Austevoll

2. Vara: Terje Walle, Magnus Thunstvedt A/S Bergen

3. Vara: Geir Særsten, Svein Hatvik A/S Bergen

4. Vara: Atle Teigland, Aker Elektro Offshore, Bergen

Distriktssekretær: Arne Runnane

Dsitriktssekretær: Jan Henrik Larsen

ARBEIDSUTVALGET

Ove G. Toska, Sønnico A/S, Bergen
Ernst M. Endresen, Aker Elektro, Stord
Arne Nesheim, ABB Installasjon, Bergen
Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen
Arne Runnane
Jan Henrik Larsen

ADMINISTRASJONEN BERGEN

Kalfarvei 71
Telefon: 55 55 36 60
Telefax: 55 55 36 61

Kontorfullmektig: Le Hang Nguyen

Sekretær: Liv Berge

Dsitriktssekretær: Jan Henrik Larsen

ADMINISTRASJONEN STORD

Osen 4
Postboks 495 - 5401 STORD
Telefon 53 41 41 55
Telefax 53 41 44 17

Kontorfullmektig: Vigdis Røyrvik

Distriktssekretær: Arne Runnane

STUDIEUTVALGET

Leder	Dag Bergsvåg, Børtveit Elektro, Stord
Medlem	Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen
Medlem	Tom Reinshol, Aker Elektro Inst. Sagvåg
Medlem	Inge Øpstad, Aker Elektro, Stord
Medlem	Rolf Terje Røsvik, Aker Elektro, Stord
Medlem	Asle Gjerde, M. Thunestvedt A/S, Bergen
Medlem	Geir Særsten, Svein Hatvik A/S, Bergen

EL&IT FORBUNDET

FAGUTDANNINGSUTVALGET

Arne Runnane, Distriktssekretær
Eirik Hønsi, Petterson&Gjellesvik A/S, Bergen
Torild Gudim, ABB Installasjon, Bergen
Ivan Sellevåg, Sønnico Installasjon, Bergen

SKIPS OG OLJEUTVALGET

Leder	Trond Løvstakken, Aker Elektro Offshore, Bergen
Medlem	Atle Kaldestad, Aker Elektro Inst. Sagvåg
Medlem	Kjell Sverre Aasheim, Aker Elektro, Stord
Medlem	Rolf Terje Røsvik, Aker Elektro, Stord
Medlem	Rune Grimstad, Harvest Elektro, Florø
Medlem	Svein Østensen, Svein Hatvik A/S, Bergen
Medlem	Trond Karlsen, Sønnico A/S, Bergen
Medlem	Jørn Bruland, ABB OS, Bergen
Medlem	Karsten Eriksen, ABB Inst., Austevoll

HELSE - MILJØ - SIKKERHET(HMS) UTVALGET

Leder	Inge Øpstad, Aker Elektro, Stord
Sekretær	Ørjan Daae, ABB OS, Bergen
Medlem	Sigbjørn Toft, Aker Elektro Inst., Sagvåg
Medlem	Per Chr. Thunes, Siemens A/S, Bergen
Medlem	Torkild Silden, M. Thunestvedt A/S, Bergen
Medlem	Gunnar Saue, Aker Elektro, Stord
Medlem	Ernst M. Endresen, Aker Elektro, Stord

MEDIAUTVALGET

Leder	Erik Grytdal, ABB Inst. A/S, Bergen
Medlem	Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen
Medlem	Jan Henrik Larsen, Elektroarbeidernes Fagforening
Medlem	Kristian Pedersen, Aker Elektro, Stord
Medlem	Egil Gulholm, ABB Inst., Førde
Medlem	Tor Ivar Fuglø, Aker Elektro Inst, Sagvåg

TARIFFUTVALGET

Leder	Ove Toska, Sønnico A/S, Bergen
Medlem	Gunnar Røssland, Siemens A/S, Bergen
Medlem	Jan Henrik Larsen, Distriktssekretær
Medlem	Elisabeth Oppedal, Aker Elektro, Stord
Medlem	Tom Reinshol, Aker Elektro Inst. Sagvåg
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson&Gjellesvik A/S, Bergen
Medlem	Wiggo Heimtun, Sønnico A/S, Florø

BUDSJETTKOMITE

Leder	Ove Toska
Kasserer	Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen
Medlem	Rolf Terje Røsvik, Aker Elektro, Stord
Medlem	Trond Løvstakken, Aker Elektro Offshore, Bergen
Medlem	Vidar Harkestad, Luneng Elektro, Bergen
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson&Gjellesvik A/S, Bergen

VALGKOMITE

Medlem	Jon Kristian Viken, ABB Inst. A/S Bergen
Medlem	Svein Østensen, Svein Hatvik A/S, Bergen
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson & Gjellesvik, Bergen
Medlem	Johannes Blom, Aker Elektro, Stord

REVISORER

Revisor	Svein Østensen, Svein Hatvik A/S, Bergen
Vara	Helge Lægreid, ABB Inst.A/S Bergen
Revisor	Johannes Blom, Aker Elektro, Stord
Vara	Kjell-Ove Ege, Sønnico A/S, Bergen

ELEKTROARBEIDERNES FAGFORENING HAR TIL OPPGAVE Å ORGANISERE ANSATTE I ELEKTROBRANSJEN I PRIVAT SEKTOR I BERGEN, HORDALAND OG SOGN OG FJORDANE. ELEKTROARBEIDERNES FAGFORENING HAR CA 2200 MEDLEMMER OG ER TILSLUTTET LO - FORBUNDET EL&IT-FORBUNDET.